

سالنامه آماری بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۴۰۰

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی
دفتر بررسی های اقتصادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ |

سالنامه آماري

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۴۰۰

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی
دفتر بررسی های اقتصادی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: سالنامه آماری بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۴۰۰

پدیدآورندگان: دفتر بررسی‌های اقتصادی با همکاری دستگاه‌های تابعه

کد شناسه: AP.41.S7.V.09

نوع گزارش: عادی محرمانه

ناشر اثر: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

نشانی: تهران - خیابان شریعتی - ساختمان مرکزی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - دفتر بررسی‌های اقتصادی

چکیده

علی‌رغم وجود شرایط اقتصادی و سیاسی حاکم بر کشور و رخداد بحران اپیدمی در دو سال اخیر، در حوزه توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات با تکیه بر توانمندی‌های تخصصی و دانش علمی تلاشگران این بخش، اقدامات مؤثر و انکارناپذیری در کشور صورت گرفته، که ثمره این اقدامات کاهش شکاف دیجیتالی و افزایش بهره‌مندی از مزایای فناوری، سرویس‌ها و کاربردهای جدید آن و در نهایت افزایش سهم اقتصاد دیجیتال در اقتصاد ملی است. براساس گزارش داده‌های طرح حساب‌های اقتصادی بخش که با همکاری مرکز آمار ایران تهیه و تدوین گردیده است، ارزش افزوده ICT براساس قیمت‌های ثابت ۳/۹۸ درصد از ارزش افزوده کل اقتصاد را تشکیل می‌دهد. سهم CT و IT از ارزش افزوده کل کشور به ترتیب ۲/۴۴ درصد و ۱/۲۲ درصد می‌باشد.

تعداد شاغلین مستقیم بخش حدود ۲۳۵،۸۷۶ نفر تخمین زده می‌شود که سهم اشتغال مستقیم بخش از کل شاغلین کشور ۱/۰۲ درصد می‌باشد.

نیروی انسانی شاغل در ستاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و دستگاه‌های تابعه تا پایان سال ۱۴۰۰ در مجموع ۱۸۶۵۹ نفر می‌باشد.

در بخش خدمات ارتباطی تعداد مشترکان تلفن همراه تا پایان سال ۱۴۰۰ حدود ۱۴۰ میلیون مشترک بوده که حاکی از رشد ۷ درصدی نسبت سال ۱۳۹۹ می‌باشد و به همین نسبت ضریب نفوذ تلفن همراه در سال ۱۴۰۰ به حدود ۱۶۷ درصد رسیده است. تعداد مشترکان پهن‌بند سیار از حدود ۸۴ میلیون مشترک در سال ۱۳۹۹ به حدود ۹۶ میلیون مشترک در سال ۱۴۰۰ و تعداد مشترکان پهن‌بند ثابت از حدود ۱۰،۶ میلیون مشترک در سال ۱۳۹۹ به ۱۱ میلیون مشترک در سال ۱۴۰۰ افزایش یافته است. این ارقام حکایت از رشد ۱۴ درصدی مشترکان پهن‌بند سیار و رشد ۴ درصدی مشترکان پهن‌بند ثابت دارد. در شاخص پوشش تلفن همراه، ۸۲۱۴۶ کیلومتر از جاده‌های اصلی، فرعی و ریلی تحت پوشش تلفن همراه قرار گرفته‌اند.

در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی، ظرفیت شبکه فیبرنوری در سال ۱۴۰۰ به ۷۱۲۵۷ کیلومتر رسیده است. همچنین ظرفیت ترانزیت ارتباطات بین‌الملل ۴۹۹۰ Gbps و ظرفیت پهنای باند اینترنت بین‌الملل ۷۱۱۹ Gbps می‌باشد.

در حوزه دسترسی به خدمات تلفن ثابت و همراه، در زیرشاخص پوشش تلفن همراه ۱۳۹۵ شهر تحت پوشش تلفن همراه قرار دارند و ضریب نفوذ تلفن ثابت ۳۴۹۶ درصد می‌باشد. تا پایان سال ۱۴۰۰ حدود ۳۳۴۰۱ روستای بالای ۲۰ خانوار به شبکه ملی اطلاعات متصل هستند.

در بخش شاخص‌های پستی و پست بانکی، سهم درآمدی خدمات نوین پستی به ۳۲ درصد و ظرفیت هاب پستی به ۱۷۷۲ تن افزایش یافته است.

تعداد ۵۹۰۶ باجه بانکی روستایی و تعداد ۳۴۲۵ دستگاه خودپرداز پست بانک روستائی فعال می‌باشند و شرکت پست بانک تا پایان سال ۱۴۰۰ با حدود ۱۴ میلیون حساب، تعداد ۱۳۰۵۶۳۲ نفر مشتری همراه بانک و ۱۳۶۴۱۵۰ نفر مشتری اینترنت بانک را جذب نموده است.

در بخش فناوری‌های فضای، از هدف افزایش ۵۰ درصدی توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و مخابراتی مدار بالا ۲۵ درصد محقق گردیده است.

در بخش شاخص‌های بین‌المللی ارتباطات و فناوری اطلاعات، در سال ۱۳۹۹ جایگاه ایران در شاخص آمادگی شبکه (NRI) رتبه ۷۹ بوده که نسبت به سال ۱۳۹۸ یک پله بهبود داشته است. در سال ۲۰۲۰ امتیاز ایران در شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) ۰/۶۵۹۳ بوده است که در سال ۲۰۲۲ به ۰/۶۴۳۳ کاهش یافته است.

در پایان از تمامی همکاران ستاد وزارت و دستگاه‌های تابعه که در تهیه و تدوین سالنامه همکاری و مشارکت داشته‌اند، تقدیر و تشکر می‌شود.

عیسی زارع پور

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

مقدمه

نقش صنعت ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان عامل محرک اقتصادی کشور و تحول به سمت اقتصاد دانش بنیان برکسی پوشیده نیست. در این میان، آمار و اطلاعات نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها ایفاء می‌کند. به تعبیری برای نیل به اهداف توسعه‌ای، نظام آماری کشورها و کمیت و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی آنها یکی از مهم‌ترین ابزار و شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود و متقابلاً برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها، بدون در اختیار داشتن آمار کافی، صحیح و دقیق و به‌هنگام ممکن نیست.

صنعت ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور به رغم تنگناها و فشارهای اقتصادی و سیاسی که بر اقتصاد کشور تحمیل شده است، توانسته با تکیه بر توانمندی‌های تخصصی و دانش علمی تلاشگران خود، در مسیر پیشرفت گام بردارد و رشد و بالندگی این صنعت را با وجود تبعات و مشکلات ناشی از شیوع بیماری کرونا، در مسیر آینده همچنان تداوم بخشد و دستاوردهای بزرگی برای کشور به ارمغان آورد.

در این راستا، گروه آمار و اطلاعات دفتر بررسی‌های اقتصادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پیرو رهنمود جناب آقای مهندس انصاری معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و رئیس کمیته آمار بخشی وزارت متبوع، مبنی بر گردآوری آمار و اطلاعات و مستندسازی داده‌های مرتبط با حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات باهدف توسعه آمارهای ثبتي، توسعه فرهنگ آماری و اطلاع‌رسانی از تحولات حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در میان ذی‌نفعان، متخصصین و صاحب‌نظران اقدام به تدوین سالنامه آماری بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات برای داده‌های سال ۱۴۰۰ نموده است. این سالنامه آماری مجموعه‌ای است مشتمل بر شاخص‌های عمومی و اختصاصی وزارت متبوع که می‌تواند به عنوان یک منبع آماری مورد استفاده مسئولین و برنامه‌ریزان قرار گیرد.

آمار و اطلاعات در یک نگاه.....	۹
۱- فصل اول.....	۱۵
منابع انسانی.....	۱۶
۱-۱-۱- منابع انسانی.....	۱۶
۲- فصل دوم شاخص‌های اختصاصی.....	۲۷
۱-۲- شاخص‌های کلان اقتصادی بخش.....	۲۸
۲-۲- شاخص‌های اختصاصی ارتباطات همراه.....	۳۰
۳-۲- شاخص‌های اختصاصی ارتباطات ثابت.....	۳۳
۴-۲- شاخص‌های زیرساختی.....	۳۴
۵-۲- شاخص‌های پستی و بانکی.....	۳۷
۶-۲- شاخص‌های حوزه تنظیم‌گری.....	۳۹
۱-۶-۲- سایر اقدامات.....	۴۱
۲-۷- شاخص‌های پژوهشی.....	۴۱
۲-۸- شاخص‌های منطقه ویژه اقتصادی.....	۴۲
۲-۹- شاخص‌های حوزه فضایی.....	۴۳
۲-۱۰- شاخص ارتباطات و فناوری اطلاعات استانی.....	۴۴
۳- فصل سوم وضعیت ایران از منظر شاخص‌های بین‌الملل.....	۴۷
۳-۱- تعاریف شاخص‌های بین‌المللی.....	۴۸
۳-۲- شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI).....	۴۹
۳-۳- شاخص دولت الکترونیکی (EGDI).....	۵۱
۳-۴- شاخص مشارکت الکترونیکی (EPI).....	۵۳
۳-۵- شاخص آمادگی شبکه در سال ۲۰۲۰ (NRI).....	۵۴
۳-۶- شاخص انجام کسب و کار بانک جهانی در سال ۲۰۲۰.....	۵۵
منابع و مراجع.....	۵۷
واژه‌نامه.....	۵۸

- نمودار ۱: سهم مردان از تعداد کارکنان دستگاه های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲۵
- نمودار ۲: سهم زنان از تعداد کارکنان دستگاه های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲۶
- نمودار ۳: نمودار ارزش افزوده بخش های ICT, IT, TC در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۳۹۹ ۲۹
- نمودار ۴: تعداد مشترکان پهن باند سیار و تلفن همراه ۳۱
- نمودار ۵: ضریب نفوذ مشترکان تلفن همراه ۳۱
- نمودار ۶: تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار متصل به شبکه ملی اطلاعات ۳۲
- نمودار ۷: تراپرد پذیری شماره های تلفن همراه ۳۲
- نمودار ۸: تعداد مشترکین تلفن ثابت و اینترنت پرسرعت ثابت طی سالهای ۱۴۰۰ تا ۱۳۹۷ ۳۳
- نمودار ۹: شاخص های دسترسی به زیرساختهای ارتباطی ۳۵
- نمودار ۱۰: ظرفیت IXP های کشور ۳۵
- نمودار ۱۱: نوسانات تاخیر در شبکه دیتا (jitter) ۳۶
- نمودار ۱۲: میزان تاخیر در شبکه دیتا (RTT) ۳۶
- نمودار ۱۳: نرخ اتلاف بسته در شبکه دیتا (PLR) ۳۶
- نمودار ۱۴: افزایش ظرفیت هاب پستی (سالیانه) ۳۸
- نمودار ۱۵: شاخص های بانکی ۳۸
- نمودار ۱۶: صدور پروانه بهره برداری از شبکه های رادیویی ۴۰
- نمودار ۱۷: برنامه ملی شماره گذاری ۴۰
- نمودار ۱۸: تایید نمونه تجهیزات ارتباطی درخواست شده و تایید شده ۴۰
- نمودار ۱۹: تولیدات علمی در سال ۱۴۰۰ ۴۱
- نمودار ۲۰: شاخص افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و مخابراتی ۴۳
- نمودار ۲۱: وضعیت شاخص IDI استانی تا پایان سال ۱۴۰۰ ۴۶
- نمودار ۲۲: وضعیت شاخص های IDI کشورهای منطقه چشم انداز ابتدای سال ۲۰۱۷ ۴۹
- نمودار ۲۳: مقایسه شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) ایران با کشورهای منطقه چشم انداز در سال ۲۰۲۲ ۵۲
- نمودار ۲۴: مقایسه امتیاز شاخص آمادگی شبکه (NRI) ایران با کشورهای سند چشم انداز در سال ۲۰۲۰ ۵۴
- نمودار ۲۵: رتبه شاخص کسب و کار ایران در مقایسه با کشورهای سند چشم انداز در سال ۲۰۲۰ ۵۶

- جدول ۱: اهم شاخص های عمومی و اختصاصی در پایان سال ۱۴۰۰ ۱۲
- جدول ۲: منابع انسانی سال ۱۴۰۰ ۱۶
- جدول ۳- شاخصهای کلان اقتصادی بخش ICT در مقایسه با کل کشور طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۹ ۲۶
- جدول ۴: شاخص مرتبط با تلفن و اینترنت همراه در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۰
- جدول ۵: شاخص دسترسی به خدمات تلفن ثابت و همراه در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۳
- جدول ۶: شاخص دسترسی به زیرساخت های ارتباطی در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۴
- جدول ۷: شاخص های پستی و بانکی در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۷
- جدول ۸: شاخص صدور مجوز خدمات ICT در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۹
- جدول ۹: شاخص مدیریت منابع محدود در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۹
- جدول ۱۰: اقدامات مهم خدمات رگولاتوری در حوزه رادیویی در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۳۹
- جدول ۱۱: شاخص تولیدات علمی در سال ۱۴۰۰ ۴۱
- جدول ۱۲: منطقه ویژه اقتصادی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۴۲
- جدول ۱۳: حوزه فضایی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ ۴۳
- جدول ۱۴: وضعیت شاخص IDI استانی تا پایان سال ۱۴۰۰ ۴۴
- جدول ۱۵: وضعیت شاخص IDI کشورهای منطقه در بازه زمانی ۲۰۱۷-۲۰۱۴ ۵۰
- جدول ۱۶: وضعیت شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) کشورهای منطقه چشم انداز در سال ۲۰۲۲ ۵۱
- جدول ۱۷: شاخص مشارکت الکترونیکی (EPI) کشورهای منطقه در سال ۲۰۲۲ ۵۳
- جدول ۱۸: مقایسه وضعیت ایران در شاخص آمادگی شبکه با منطقه و جهان ۵۴
- جدول ۱۹: شاخص انجام کسب و کار بانک جهانی کشورهای منطقه در سال ۲۰۲۰ ۵۵

آمار و اطلاعات در یک نگاه

جدول ۱: اهم شاخص‌های عمومی و اختصاصی در پایان سال ۱۴۰۰

شاخص	عنوان زیر شاخص	سنجه	مقدار	
شاخص‌های اقتصادی	ارزش افزوده کل کشور	میلیون ریال	۷,۰۵۲,۶۴۶,۱۵۰	
	ارزش افزوده ICT با رویکرد OECD	میلیون ریال	۲۷۴,۱۷۲,۹۷۳	
	ارزش افزوده CT (به قیمت ثابت ۱۳۹۰)	میلیون ریال	۱۷۲,۳۱۶,۱۲۴	
	ارزش افزوده IT (به قیمت ثابت ۱۳۹۰)	میلیون ریال	۸۶,۳۰۶,۶۶۷	
	سهم ارزش افزوده ICT از ارزش افزوده کل اقتصاد	درصد	۳/۸۹	
	سهم ارزش افزوده CT از ارزش افزوده کل اقتصاد	درصد	۲/۴۴	
	سهم ارزش افزوده IT از ارزش افزوده کل اقتصاد	درصد	۱/۲۲	
	تعداد شاغلین مستقیم بخش با رویکرد OECD	نفر	۲۳۵,۸۷۶	
شاخص‌های ارتباطی	سهم اشتغال مستقیم بخش از کل شاغلین کشور	درصد	۱/۰۲	
	دسترسی به اینترنت ثابت و سیار	خطوط موبایل واگذار شده	خط	۲۰۸,۹۴۳,۹۵۹
		تعداد مشترکان تلفن همراه	مشترک	۱۴۰,۰۵۸,۸۷۹
		ضریب نفوذ تلفن همراه	درصد	۱۶۶,۶
		ضریب نفوذ کاربران اینترنت ^۱	درصد	۷۸,۶
		تعداد مشترکین پهن‌بند ثابت	اشتراک	۱۱,۰۵۰,۰۲۹
		ضریب نفوذ پهن‌بند ثابت	درصد	۱۳,۱۵
		تعداد مشترکین پهن‌بند سیار	اشتراک	۹۵,۸۶۹,۲۵۲
		ضریب نفوذ پهن‌بند سیار	درصد	۱۱۴,۰۶
	زیرساخت‌های اصلی ارتباطی	پوشش جاده‌های اصلی، فرعی و ریلی	کیلومتر	۸۲,۱۴۶
		تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار متصل به شبکه ملی اطلاعات	روستا	۳۳,۴۰۱
		ظرفیت پهنای باند شبکه انتقال هسته	Gbps	۳۶,۳۱۳
		ظرفیت پهنای باند IP لایه هسته داخل کشور	Gbps	۳۲,۰۰۰
		توسعه شبکه فیبرنوری هسته	کیلومتر	۷۱,۲۵۷
		ترانزیت ارتباطات بین‌الملل	Gbps	۴,۹۹۰
		ظرفیت پهنای باند اینترنت بین‌الملل	Gbps	۷,۱۱۹
دسترسی به خدمات تلفن ثابت و همراه		پوشش تلفن همراه در شهرها	شهر	۱,۳۹۵
		تعداد مشترکان تلفن ثابت	نفر	۲۹,۳۸۳,۳۴۸
		ضریب نفوذ تلفن ثابت	درصد	۳۴,۹۶

۱- این عدد از گزارش پایان سال ۱۳۹۸ طرح «استفاده افراد و خانوارها» استخراج گردیده که با همکاری مرکز آمار ایران اجرا شده است.

مقدار	سنجه	عنوان زیر شاخص		شاخص
۱۱۶۱	فقره	پروانه فعالیت در حوزه‌های مدیریتی، حوزه عملیاتی، حوزه فنی، حوزه آموزشی، ارزیابی امنیتی محصول، تأییدیه فنی نرم‌افزار، رتبه‌بندی ارائه‌دهندگان خدمات مراکز داده	سازمان فناوری اطلاعات ایران	صدور مجوز و پروانه
۵۵۳۶	فقره	شامل پروانه اپراتور مجازی تلفن همراه (MVNO)، استفاده از کدهای خدماتی، خدمات مرکز تماس، خدمات ارتباطی ثابت (Servco)، دفاتر پیشخوان خدمات دولت، دفاتر ارتباطی و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	
۳۴۸	تعداد	تعداد دستگاه‌های متصل به NIX	خدمات زیرساختی دولت الکترونیک (ماهانه)	شاخص‌های فناوری اطلاعات
۶۳۰،۶۴۸	کاربر	تعداد کاربر فعال	خدمات کارپوشه ملی ایرانیان (ماهانه)	
۱۰۹	دستگاه	تعداد دستگاه متصل	خدمات توسعه کسب و کار دیجیتال (فصلی)	
۲۰۱	فقره	میزان خدمات تسهیلگری به کسب و کارها (تعداد وام و جوه اداره شده)	خدمات توسعه کسب و کار دیجیتال (فصلی)	
۱۴۸،۴۳۲	میلیون ریال	میزان خدمات تسهیلگری به کسب و کارها (مبلغ وام و جوه اداره شده)	آزادسازی داده‌های باز و کاربردی کشور (ماهانه) (Opendata)	
۴۰۵	فقره	تعداد دستگاه‌های متصل به سامانه		
۶۰۶۰	فقره	تعداد مجموعه‌های اطلاعاتی (دیتاست‌ها) بارگذاری شده در سامانه		
۱۸۷	فقره	تعداد دستگاه‌هایی که داده وارد سامانه کرده‌اند.		
۴۴۱	کاربر	تعداد کاربران متصل به سامانه		
۲۵۷	میلیون مرسوله	ترافیک مرسولات پستی		
۱،۷۷۲	تن	افزایش ظرفیت هاب پستی (سالیانه)		
۵،۹۰۶	تعداد	باجه بانکی روستایی		
۳۴۲۵	تعداد	دستگاه خودپرداز		
۱۴	میلیون	تعداد حساب		
۱،۳۰۵،۶۳۲	نفر	تعداد مشتریان همراه بانک		
۱،۳۶۴،۱۵۰	نفر	تعداد مشتریان اینترنت بانک		
۲۲۵،۳۱۳	هزار فقره	تعداد تراکنش دستگاه‌های ATM		

مقدار	سنجه	عنوان زیر شاخص	شاخص
۳۰۹،۴۵۰	متر مربع	اجاره زمین و مستحقات	شاخص‌های منطقه ویژه اقتصادی
۵۱	تعداد	صدور پروانه بهره‌برداری	
۲۰،۵۷۳	TEU	ترانزیت کالا	
۱۲۶	نشست و برخاست	ارائه خدمت پرواز مسافری	
۲۱،۹۶۷	نشست و برخاست	ارائه خدمت پرواز آموزشی	
۲	نشست و برخاست	ارائه خدمت پرواز باری	
۱۲۴	تن	ارائه خدمت پرواز باری	شاخص‌های حوزه فضایی
۲۵	درصد	افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و مخابراتی مدار بالا به میزان پنجاه درصد	
۵/۵۸	امتیاز (۰-۱۰)	شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI-۲۰۱۷)	شاخص‌های بین‌المللی
۰/۶۴۳	امتیاز (۰-۱)	شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI-۲۰۲۲)	
۰/۱۸۸	امتیاز (۰-۱)	شاخص مشارکت الکترونیک (EPI-۲۰۲۲)	
۴۳/۹	امتیاز (۰-۱۰۰)	شاخص آمادگی شبکه (NRI-۲۰۲۰)	
۵۸/۵	امتیاز (۰-۱۰۰)	شاخص سهولت کسب‌وکار (DB-۲۰۲۰)	نیروی انسانی
۷۲۸	نفر	ستاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	
۱۳۲۴	نفر	شرکت ارتباطات زیرساخت	
۴۶۹	نفر	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	
۵۲۵	نفر	سازمان فناوری اطلاعات ایران	
۱۰،۶۳۵	نفر	شرکت پست ج.ا.ا.	
۶۴۱	نفر	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	
۸۶۲	نفر	پژوهشگاه فضایی ایران	
۱۳۶	نفر	پارک فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران	
۲۳۷	نفر	منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین‌المللی پیام	
۳۱۵	نفر	سازمان فضایی ایران	
۲۷۸۷	نفر	پست بانک	

فصل اول

منابع انسانی

جدول ۲: منابع انسانی سال ۱۴۰۰

تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۱۳	زن	۱۰۴	کمتر از ۳۵ سال	سن	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (ستاد)
۹۱	مرد				
۱۲۳	زن	۴۷۵	بین ۳۵ تا ۵۰		
۳۵۲	مرد				
۳۵	زن	۱۴۹	بالای ۵۰		
۱۱۴	مرد				
۶	زن	۱۳	کمتر از ۵ سال	سابقه کار	
۷	مرد				
۶۷	زن	۲۹۴	بین ۵ تا ۱۰ سال		
۲۲۷	مرد				
۲۱	زن	۱۴۳	بین ۱۰ تا ۱۵ سال		
۱۲۲	مرد				
۱۷	زن	۶۵	بین ۱۵ تا ۱۹ سال		
۴۸	مرد				
۴۱	زن	۱۱۸	بین ۲۰ تا ۲۴ سال		
۷۷	مرد				
۱۷	زن	۷۵	بین ۲۵ تا ۳۰ سال		
۵۸	مرد				
۲	زن	۲۰	بیش از ۳۰ سال		
۱۸	مرد				
۱۰۹	زن	۴۱۲	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی + مأمور رسمی)	نوع عضویت	
۳۰۳	مرد				
۱۳	زن	۳۰	پیمانی (پیمانی + مأمور پیمانی)		
۱۷	مرد				
۴۹	زن	۲۸۶	قراردادی (طرح، قراردادی تمام وقت + کار معین)		
۲۳۷	مرد				
۱	زن	۴۲	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۴۱	مرد				
۷	زن	۹۸	دیپلم		
۹۱	مرد				
۵	زن	۲۴	فوق دیپلم		
۱۹	مرد				
۵۴	زن	۲۰۸	کارشناسی		
۱۵۴	مرد				
۱۰۰	زن	۳۱۳	کارشناسی ارشد		
۲۱۳	مرد				
۴	زن	۴۳	دکتر		
۳۹	مرد				

تفکیک برحسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۷	زن	۱۴	کمتر از ۳۵ سال	سن	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
۷	مرد				
۱۱۴	زن	۳۴۱	بین ۳۵ تا ۵۰		
۲۲۷	مرد				
۱۴	زن	۱۱۴	بالای ۵۰		
۱۰۰	مرد				
۱۷	زن	۳۸	سابقه کار کمتر از ۵ سال	سابقه کار	
۲۱	مرد				
۵	زن	۱۳	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۸	مرد				
۹۱	زن	۲۸۴	سابقه کار بین ۱۰ تا ۲۰		
۱۹۳	مرد				
۲۱	زن	۱۱۹	سابقه کار بین ۲۰ تا ۳۰		
۹۸	مرد				
۱	زن	۱۵	سابقه کار بالای ۳۰		
۱۴	مرد				
۵۵	زن	۲۳۸	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)	نوع عضویت	
۱۸۳	مرد				
۵۹	زن	۱۱۸	پیمانی		
۵۹	مرد				
۲۱	زن	۱۱۳	قراردادی		
۹۲	مرد				
۰	زن	۵	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۵	مرد				
۲	زن	۲۱	دیپلم		
۱۹	مرد				
۱	زن	۱۵	فوق دیپلم		
۱۴	مرد				
۵۱	زن	۱۶۴	کارشناسی		
۱۱۳	مرد				
۷۱	زن	۲۳۱	کارشناسی ارشد		
۱۶۰	مرد				
۱۰	زن	۳۳	دکتری		
۲۳	مرد				
۳۲	زن	۹۱	کمتر از ۳۵ سال	سن	شرکت ارتباطات زیرساخت
۵۹	مرد				
۳۰۵	زن	۷۸۷	بین ۳۵ تا ۵۰		
۴۸۲	مرد				

تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۹۳	زن	۴۴۶	بالای ۵۰	سن	شرکت ارتباطات زیرساخت
۳۵۳	مرد				
۹	زن	۲۷	کمتر از ۵ سال	سابقه کار	
۱۸	مرد				
۱۴۵	زن	۳۷۹	بین ۵ تا ۱۰		
۲۳۴	مرد				
۱۱۳	زن	۲۸۰	بین ۱۰ تا ۲۰		
۱۶۷	مرد				
۱۶۰	زن	۵۱۸	بین ۲۰ تا ۳۰		
۳۵۸	مرد				
۳	زن	۱۲۰	بالای ۳۰		
۱۱۷	مرد				
۲۶۴	زن	۹۵۲	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)		
۶۸۸	مرد				
۳۴	زن	۵۷	پیمانی		
۲۳	مرد				
۱۳۲	زن	۳۱۵	قراردادی		
۱۸۳	مرد				
۲	زن	۳۰	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۲۸	مرد				
۷	زن	۴۰	دیپلم		
۳۳	مرد				
۹	زن	۳۵	فوق دیپلم		
۲۶	مرد				
۱۸۰	زن	۵۳۲	کارشناسی		
۳۵۲	مرد				
۲۲۴	زن	۶۶۵	کارشناسی ارشد		
۴۴۱	مرد				
۸	زن	۲۲	دکتری		
۱۴	مرد				
۸۹	زن	۹۰۱	کمتر از ۳۵ سال	سن	
۸۱۲	مرد				
۱۲۵۴	زن	۸۱۱۴	بین ۳۵ تا ۵۰		
۶۸۶۰	مرد				
۱۷۴	زن	۱۶۲۰	بالای ۵۰		
۱۴۴۶	مرد				
۱	زن	۶	سابقه کار کمتر از ۵ سال	سابقه کار	
۵	مرد				
۱۲	زن	۷۵۲	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۷۴۰	مرد				

تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۳۴۸	زن	۱۶۷۴	سابقه کار بین ۱۰ تا ۱۵		سابقه کار
۱۳۲۶	مرد				
۸۸۷	زن	۴۴۰۴	سابقه کار ۱۵ تا ۲۰		
۳۵۱۷	مرد				
۱۸۶	زن	۲۶۹۲	سابقه کار بین ۲۰ تا ۲۵		
۲۵۰۶	مرد				
۸۰	زن	۱۰۲۶	سابقه کار بین ۲۵ تا ۳۰		
۹۴۶	مرد				
۳	زن	۸۱	سابقه کار بالای ۳۰		
۷۸	مرد				
۳۷۶۸	زن و مرد	۳۷۶۸	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)		شرکت ملی پست ج.ا.ا
۴۱۸	زن و مرد	۴۱۸	پیمانی		
۶۴۴۹	زن و مرد	۶۴۴۹	قراردادی		
۰	زن	۹۳	زیر دیپلم		سطح تحصیلات
۹۳	مرد				
۲۸۸	زن	۴۳۱۱	دیپلم		
۴۰۲۳	مرد				
۲۳۲	زن	۱۵۸۰	فوق دیپلم		
۱۳۴۸	مرد				
۸۵۰	زن	۳۸۵۱	کارشناسی		
۳۰۰۱	مرد				
۱۴۶	زن	۷۹۴	کارشناسی ارشد		
۶۴۸	مرد				
۱	زن	۶	دکتری		
۵	مرد				
۱۱	زن	۵۵	کمتر از ۳۵ سال		پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
۴۴	مرد				
۱۵۲	زن	۳۹۱	بین ۳۵ تا ۵۰		
۲۳۹	مرد				
۲۹	زن	۱۹۵	بالای ۵۰		
۱۶۶	مرد				
۲۶	زن	۸۲	سابقه کار کمتر از ۵ سال		سابقه کار
۵۶	مرد				
۲۴	زن	۱۵۹	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۱۳۵	مرد				
۲۲	زن	۵۷	سابقه کار بین ۱۰ تا ۱۵		
۳۵	مرد				

تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۷۰	زن	۱۳۲	سابقه کار بین ۱۵ تا ۲۰	سابقه کار	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
۶۲	مرد				
۳۸	زن	۹۹	سابقه کار بین ۲۰ تا ۲۵		
۶۱	مرد				
۱۰	زن	۶۶	سابقه کار بین ۲۵ تا ۳۰		
۵۶	مرد				
۲	زن	۴۶	سابقه کار بیشتر از ۳۰		
۴۴	مرد				
۲۳۱	زن و مرد	۲۳۱	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)		
۵۰	زن و مرد	۵۰	پیمانی		
۳۶۰	زن و مرد	۳۶۰	قراردادی		
۶۶	زن و مرد	۶۶	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۸۱	زن و مرد	۸۱	دیپلم		
۱۶	زن و مرد	۱۶	فوق دیپلم		
۱۲۸	زن و مرد	۱۲۸	کارشناسی		
۲۶۷	زن و مرد	۲۶۷	کارشناسی ارشد		
۸۳	زن و مرد	۸۳	دکتری		
۳۲	زن	۱۶۷	کمتر از ۳۵ سال	سن	
۱۳۵	مرد				
۹۸	زن	۵۵۹	بین ۳۵ تا ۵۰		
۴۶۱	مرد				
۵	زن	۱۳۷	بالای ۵۰		
۱۳۲	مرد				
۳۱	زن	۱۳۳	سابقه کار کمتر از ۵ سال	سابقه کار	
۱۰۲	مرد				
۵۲	زن	۲۷۳	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۲۲۱	مرد				
۲۹	زن	۲۲۶	سابقه کار بین ۱۰ تا ۱۵		
۱۹۷	مرد				
۱۲	زن	۸۲	سابقه کار بین ۱۵ تا ۱۹		
۷۰	مرد				
۸	زن	۶۹	سابقه کار بین ۲۰ تا ۲۴		
۶۱	مرد				
۳	زن	۶۷	سابقه کار بین ۲۵ تا ۳۰		
۶۴	مرد				

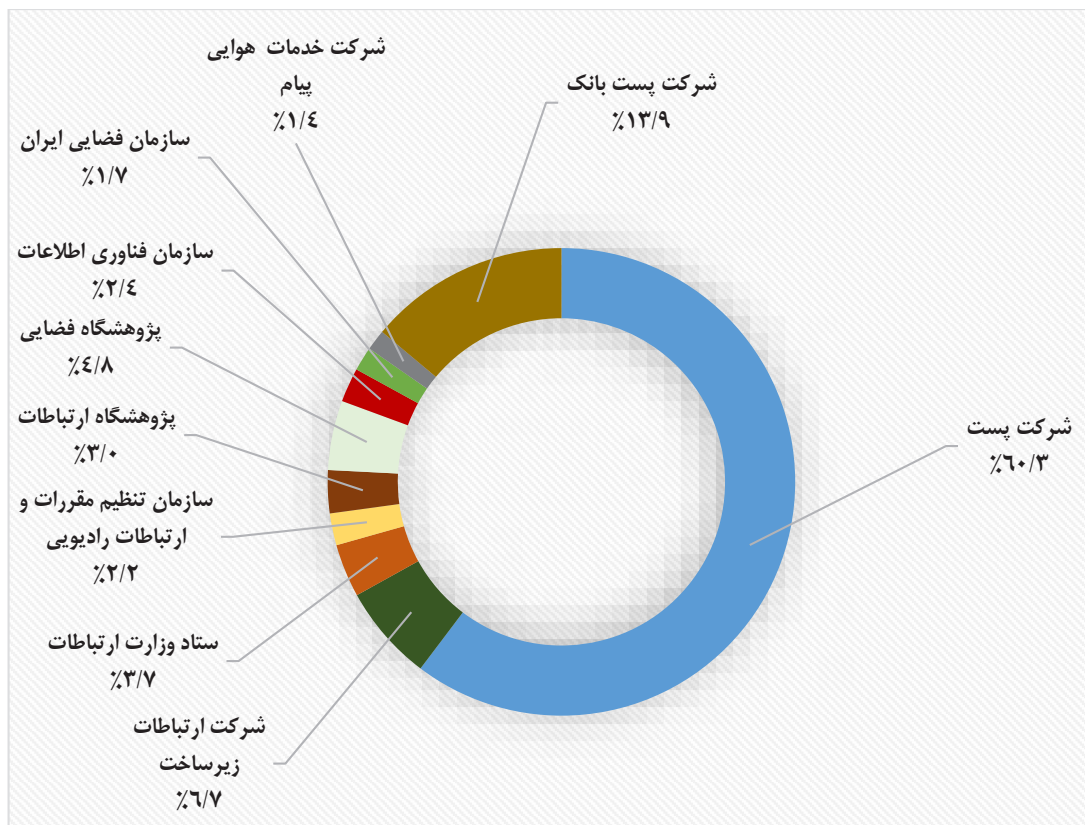
تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۰	زن	۱۳	بیش از ۳۰ سال	سابقه کار	پژوهشگاه فضایی ایران
۱۳	مرد				
۲۸	زن	۲۱۸	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی + مأمور رسمی)	نوع عضویت	
۱۹۰	مرد				
۹	زن	۳۹	پیمانی (پیمانی + مأمور پیمانی)		
۳۰	مرد				
۹۸	زن	۶۰۷	قراردادی (طرح، قراردادی تمام وقت، قرارداد کار معین، قرارداد کارگری)		
۵۰۸	مرد				
۰	زن	۶۱	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۶۱	مرد				
۳	زن	۹۸	دیپلم		
۹۵	مرد				
۱	زن	۴۳	فوق دیپلم		
۴۲	مرد				
۲۸	زن	۱۸۷	کارشناسی		
۱۵۹	مرد				
۸۹	زن	۳۸۷	کارشناسی ارشد		
۲۹۸	مرد				
۱۴	زن	۸۷	دکتری		
۷۳	مرد				
۵	زن	۲۳	کمتر از ۳۵ سال	سن	
۱۸	مرد				
۱۵	زن	۱۵۷	بین ۳۵ تا ۵۰		
۱۴۲	مرد				
۱	زن	۵۷	بالای ۵۰		
۵۶	مرد				
۱	زن	۵	سابقه کار کمتر از ۵ سال	سابقه کار	
۴	مرد				
۲	زن	۴۳	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۴۱	مرد				
۱۸	زن	۱۵۱	سابقه کار بین ۱۰ تا ۲۰		
۱۳۳	مرد				
۰	زن	۳۳	سابقه کار بین ۲۰ تا ۳۰		
۳۳	مرد				
۰	زن	۵	سابقه کار بیشتر از ۳۰		
۵	مرد				

تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۲	زن	۵۱	رسمی (رسمی، آزمایشی، مامور)	نوع عضویت	منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین‌المللی پیام
۴۹	مرد				
۳	زن	۳۱	پیمانی (پیمانی + مأمور رسمی)		
۲۸	مرد				
۱۶	زن	۱۵۵	قراردادی (طرح، قراردادی تمام وقت، قرارداد کارمعی)		
۱۳۹	مرد				
۰	زن	۳۸	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۳۸	مرد				
۲	زن	۶۴	دیپلم		
۶۲	مرد				
۰	زن	۲۴	فوق دیپلم		
۲۴	مرد				
۱۱	زن	۶۶	کارشناسی		
۵۵	مرد				
۸	زن	۴۱	کارشناسی ارشد		
۳۳	مرد				
۰	زن	۴	دکتری		
۴	مرد				
۱۶	زن	۸۷	کمتر از ۳۵ سال	سن	
۷۱	مرد				
۱۳۲	زن	۳۴۶	بین ۳۵ تا ۵۰		
۲۱۴	مرد				
۲۱	زن	۹۲	بالای ۵۰		
۷۱	مرد				
۳۴	زن و مرد	۳۴	سابقه کار کمتر از ۵ سال	سابقه کار	سازمان فناوری اطلاعات
۱۰۶	زن و مرد	۱۰۶	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۱۹۸	زن و مرد	۱۹۸	سابقه کار بین ۱۰ تا ۱۵		
۶۸	زن و مرد	۶۸	سابقه کار ۱۵ تا ۲۰		
۶۷	زن و مرد	۶۷	سابقه کار بین ۲۰ تا ۲۵		
۳۷	زن و مرد	۳۷	سابقه کار بین ۲۵ تا ۳۰		
۱۵	زن و مرد	۱۵	سابقه کار بالای ۳۰		
۶۷	زن	۱۶۸	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)		
۱۰۱	مرد				
۰	زن	۷	پیمانی		
۷	مرد				
۱۰۱	زن	۳۵۰	قراردادی (قراردادی + شرکتی)		
۲۴۹	مرد				
۳	زن	۴۲	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۳۹	مرد				

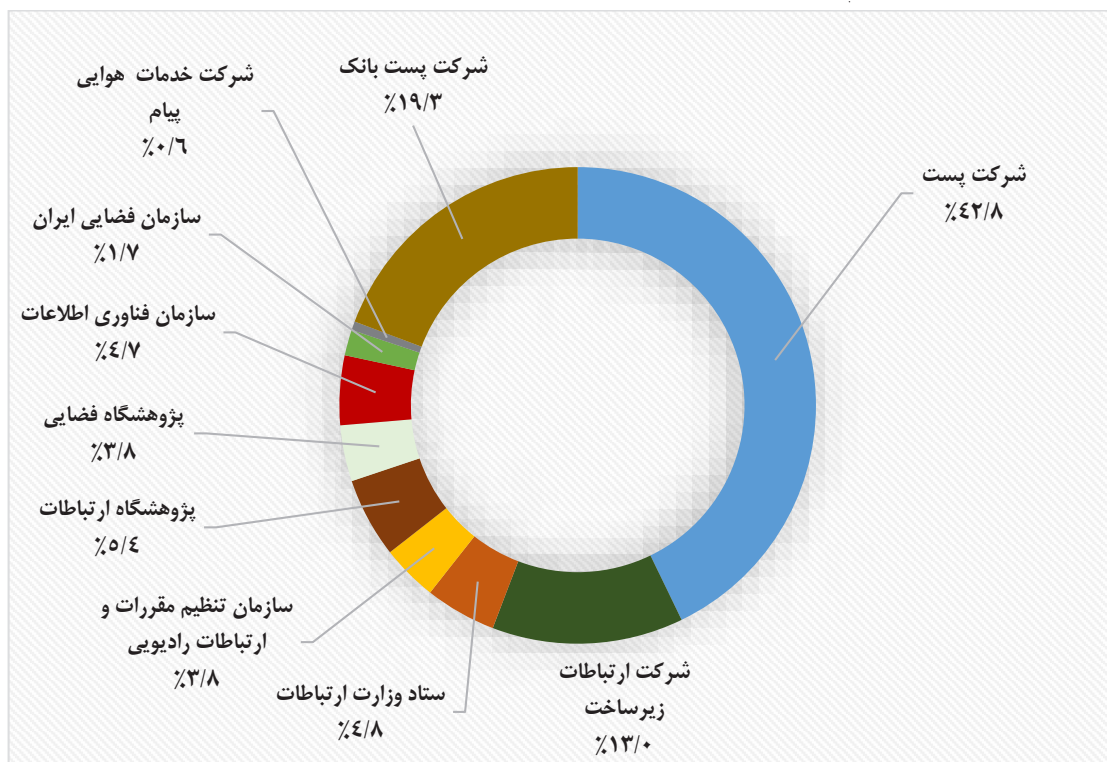
تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۲	زن	۹۰	دیپلم		سازمان فناوری اطلاعات
۸۱	مرد				
۲	زن	۲۶	فوق دیپلم		
۲۴	مرد				
۶۳	زن	۱۶۰	کارشناس		
۹۷	مرد				
۹۶	زن	۱۹۸	کارشناسی ارشد		
۱۰۲	مرد				
۱	زن	۹	دکتری		
۸	مرد				
۶۹	زن و مرد	۶۹	سابقه کار کمتر از ۱۰ سال		سابقه کار
۱۶۴	زن و مرد	۱۶۴	سابقه کار ۱۱ تا ۲۰		
۸۲	زن و مرد	۸۲	سابقه کار ۲۰ سال و بیشتر		
۱۰۵	زن و مرد	۱۰۵	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)		نوع عضویت
۴	زن و مرد	۴	پیمانی		
۲۰۶	زن و مرد	۲۰۶	قراردادی (قراردادی + شرکتی)		
۲۴	زن و مرد	۲۴	زیر دیپلم		سطح تحصیلات
۵۶	زن و مرد	۵۶	دیپلم و فوق دیپلم		
۷۴	زن و مرد	۷۴	کارشناس		
۱۶۱	زن و مرد	۱۶۱	کارشناسی ارشد و بالاتر		
۱۰۸	زن	۴۵۸	کمتر از ۳۵ سال		سن
۳۵۰	مرد				
۴۹۰	زن	۱۸۹۷	بین ۳۵ تا ۵۰		
۱۴۰۷	مرد				
۸۵	زن	۴۳۲	بالای ۵۰		
۳۴۷	مرد				
۹۳	زن	۲۴۶	سابقه کار کمتر از ۵ سال		سابقه کار
۱۵۳	مرد				
۴۴	زن	۳۷۴	سابقه کار بین ۵ تا ۱۰		
۳۳۰	مرد				

تفکیک بر حسب جنسیت		تعداد	عنوان شاخص		عنوان دستگاه
۳۸۹	زن	۱۴۰۴	سابقه کار بین ۱۰ تا ۲۰	سابقه کار	شرکت پست بانک
۱۰۱۵	مرد				
۱۵۵	زن	۷۰۲	سابقه کار بین ۲۰ تا ۳۰		
۵۴۷	مرد				
۲	زن	۶۱	سابقه کار بیشتر از ۳۰		
۵۹	مرد				
۲۵۲	زن	۱۱۳۲	رسمی (رسمی + رسمی آزمایشی)	نوع عضویت	
۸۸۰	مرد				
۹۲	زن	۱۸۱	پیمانی		
۸۹	مرد				
۳۳۹	زن	۱۴۷۴	قراردادی (قراردادی + شرکته)		
۱۱۳۵	مرد				
۰	زن	۸	زیر دیپلم	سطح تحصیلات	
۸	مرد				
۹	زن	۱۳۹	دیپلم		
۱۳۰	مرد				
۱۵	زن	۱۴۳	فوق دیپلم		
۱۲۸	مرد				
۳۹۲	زن	۱۵۴۲	کارشناسی		
۱۱۵۰	مرد				
۲۶۷	زن	۹۴۵	کارشناسی ارشد		
۶۷۸	مرد				
۰	زن	۱۰	دکتری		
۱۰	مرد				

**نمودار ۱: سهم مردان از تعداد کارکنان دستگاه‌های
تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات**

**نمودار ۲: سهم زنان از تعداد کارکنان دستگاه‌های
تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات**

فصل دوم

شخص‌های اختصاصی

۱-۲- شاخص‌های کلان اقتصادی بخش

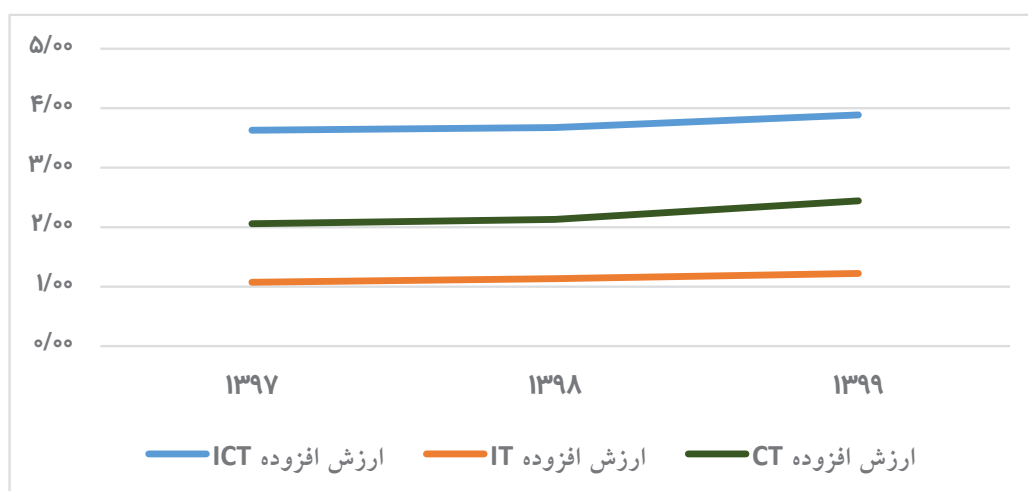
تعاریف شاخص‌ها:

ارزش افزوده: ارزش افزوده ناخالص عبارت است از ارزشی که یک تولیدکننده در فرآیند تولید به کالاها و خدمات می‌افزاید، یا به عبارت دیگر تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. ارزش افزوده خالص پس از کسر مصرف سرمایه ثابت از ارزش افزوده ناخالص، به دست می‌آید. جهت تعیین ارزش افزوده ناخالص ارتباطات و فناوری اطلاعات، ارزش خروجی کالاهای ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات بکار رفته در تولید محصولات ICT (یعنی قبل از اضافه کردن هر گونه مالیات و یا اعمال هر گونه کسر یارانه بر محصولات ارتباطات و فناوری اطلاعات) و برحسب قیمت پایه اندازه‌گیری می‌شود.

جدول ۳ - شاخص‌های کلان اقتصادی بخش ICT در مقایسه با کل کشور طی سال‌های ۱۳۹۷-۱۳۹۹

عنوان زیرشاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
ارزش افزوده کل کشور (قیمت ثابت)	میلیون ریال	۷,۴۲۹,۸۷۲,۸۶۲	۶,۹۷۵,۵۳۹,۰۱۶	۷,۰۵۲,۶۴۶,۱۵۰
ارزش افزوده کل کشور (قیمت جاری)	میلیون ریال	۲۵,۶۴۶,۲۱۰,۱۳۲	۳۴,۰۵۵,۶۱۸,۶۱۴	۵۰,۰۸۹,۷۸۰,۱۶۶
ارزش افزوده ICT (قیمت جاری)	میلیون ریال	۴۴۸,۸۷۴,۰۰۱	۵۴۵,۹۴۲,۵۵۶	۶۹۲,۹۳۳,۷۵۱
ارزش افزوده ICT با رویکرد OECD (قیمت جاری)	میلیون ریال	۳۹۶,۳۷۹,۹۴۱	۴۸۵,۱۲۹,۳۶۸	۶۱۸,۰۰۷,۰۰۴
ارزش افزوده ICT با رویکرد OECD (قیمت ثابت)	میلیون ریال	۲۶۹,۷۳۷,۵۷۸	۲۵۶,۳۷۶,۱۵۴	۲۷۴,۱۷۲,۹۷۳
ارزش افزوده CT (به قیمت ثابت ۱۳۹۰)	میلیون ریال	۱۵۳,۰۰۸,۶۹۷	۱۴۸,۵۳۶,۹۰۲	۱۷۲,۳۱۶,۱۲۴
ارزش افزوده IT (به قیمت ثابت ۱۳۹۰)	میلیون ریال	۷۹,۷۷۲,۱۳۸	۷۹,۲۱۷,۹۵۶	۸۶,۳۰۶,۶۶۷
سهم ارزش افزوده ICT از ارزش افزوده کل اقتصاد (قیمت ثابت)	درصد	۳/۶۳	۳/۶۸	۳/۸۹
سهم ارزش افزوده CT از ارزش افزوده کل اقتصاد (قیمت ثابت)	درصد	۲/۰۶	۲/۱۳	۲/۴۴
سهم ارزش افزوده IT از ارزش افزوده کل اقتصاد (قیمت ثابت)	درصد	۱/۰۷	۱/۱۴	۱/۲۲
تعداد شاغلین بخش با رویکرد OECD	نفر	۲۲۲,۴۷۳	۲۳۵,۶۹۳	۲۳۵,۸۷۶
سهم اشتغال بخش از کل شاغلین	درصد	۰/۹۴	۰/۹۷	۱/۰۲

نمودار ۳ : نمودار سهم ارزش افزوده بخش‌های IT، CT و ICT از کل اقتصاد (درصد) در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۳۹۹

۲-۲- شاخص‌های اختصاصی ارتباطات همراه

تعاریف شاخص‌ها:

تعداد خطوط واگذار شده: تعداد مشترکینی که اطلاعات آنها توسط اپراتور، و در آخرین روز هر دوره سه ماهه و به صورت تجمعی (نه صرفاً جذب شده‌های این دوره) ثبت شده است. لازم به ذکر است که این نوع مشترکین می‌توانند که فعالیتی در شبکه تلفن همراه انجام نداده باشند.

تعداد اشتراک‌های فعال تلفن همراه: عبارت است از تعداد مشترکینی که در بازه زمانی سه ماهه فعال بوده و اطلاعات آنها حداقل یک بار تحت هر سرویسی فعالیتی ثبت شده باشد.

ضریب نفوذ تلفن همراه: نسبت تعداد مشترکین فعال تلفن همراه به کل جمعیت بر حسب درصد می‌باشد.

تعداد مشترکین فعال پهن باند سیار: مجموع مشترکین فعال پهن باند سیار که با گوشی و کامپیوتر دانگل و USB به اینترنت عمومی متصل می‌باشند. این نشانگر، مشترکین واقعی را شمارش می‌کند و مشترکین بالقوه حتی اگر گوشی‌هایی با قابلیت استفاده از پهن باند داشته باشند، در این شمارش منظور نمی‌گردند. شایان ذکر است مشترکین ملزم به استفاده از سرویس هستند، به عبارتی باید هزینه اشتراک دوره‌ای را بپردازند یا باید در سه ماه گذشته به اینترنت متصل شده باشند.

ضریب نفوذ پهن باند سیار: برابر با نسبت تعداد مشترکین پهن باند سیار به کل جمعیت کشور بر حسب درصد می‌باشد. پوشش جاده‌ای شبکه تلفن همراه: میزان دسترسی به شبکه موبایل در سطح جاده‌های کل کشور اعم از ریلی و اصلی و فرعی را نشان می‌دهد.

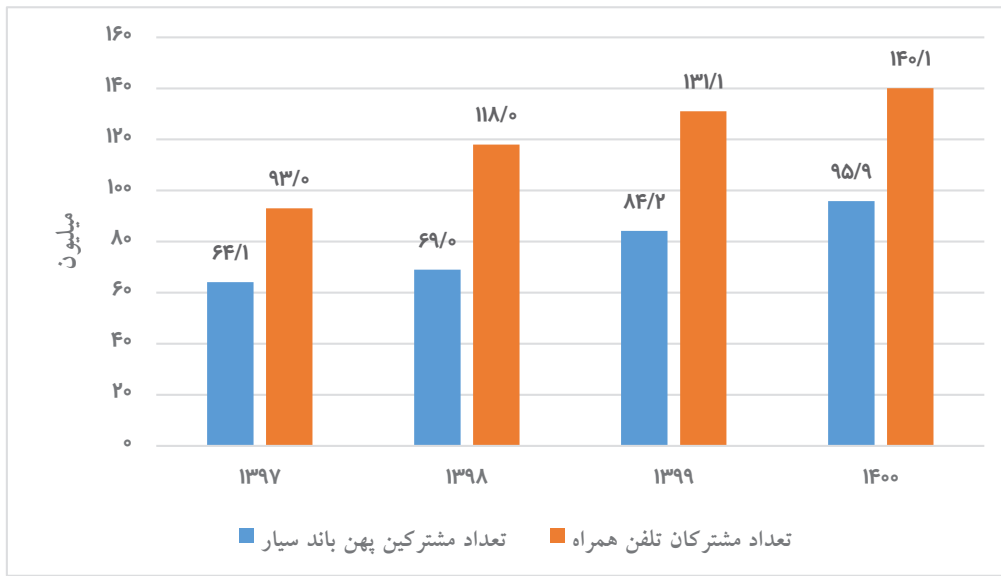
درصد پوشش جمعیتی تلفن همراه: عبارت است از درصد ساکنانی که در محدوده یک سیگنال تلفن سیار سلولی قرار دارند اعم از اینکه مشترک یا کاربر باشند.

پوشش شبکه تلفن همراه در شهرها و روستاها: عبارت است از تعداد شهرها و روستاهای دارای دسترسی به شبکه تلفن همراه. ترابرد یا انتقال شماره تلفن همراه (Mobile Portability Number): قابلیت است که به کاربران امکان می‌دهد بتوانند با حفظ شماره، اپراتور تلفن همراه خود را تغییر دهند.

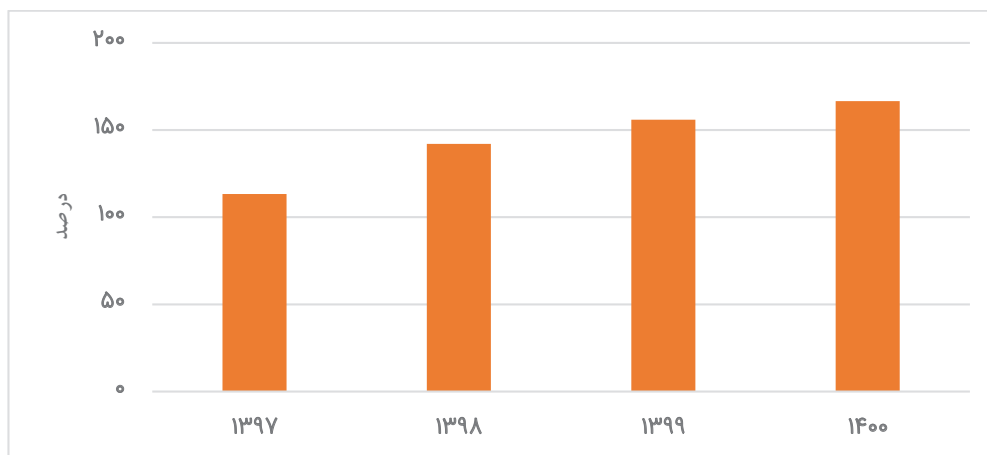
جدول ۴ - شاخص‌های مرتبط با تلفن و اینترنت همراه در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

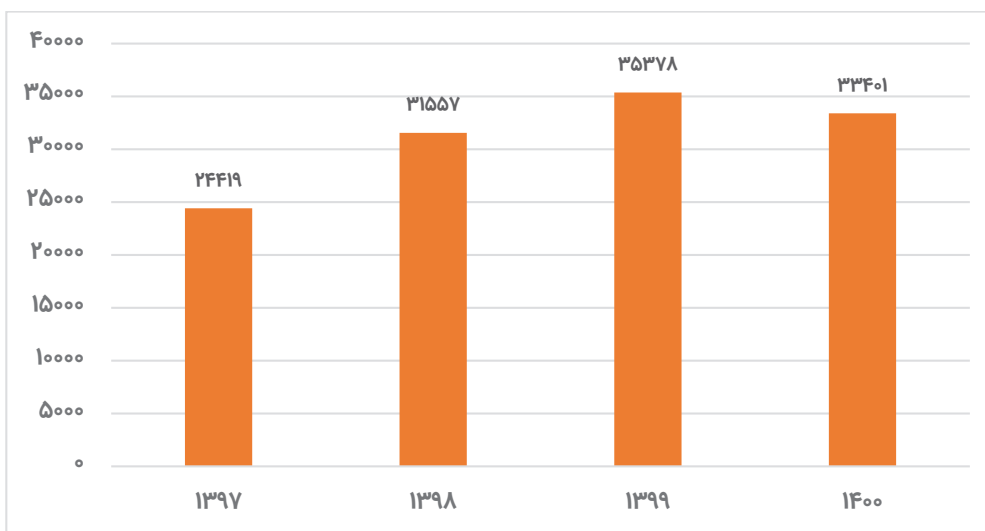
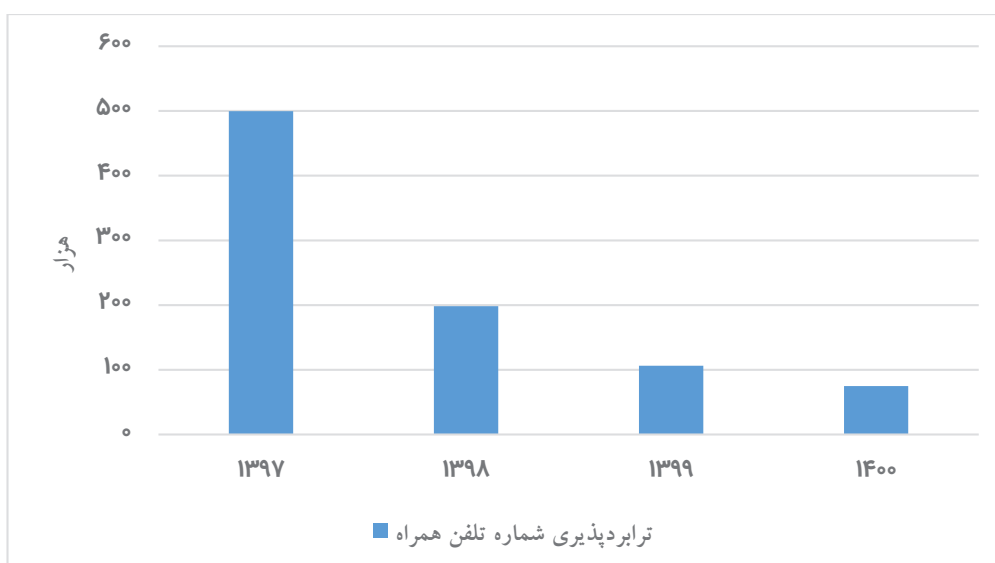
عنوان زیرشاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
خطوط موبایل واگذار شده	نفر	۱۷۳،۴۸۲،۸۳۶	۱۸۷،۰۵۴،۰۰۹	۲۰۱،۳۴۴،۲۰۹	۲۰۸،۹۴۳،۹۵۹
تعداد مشترکان تلفن همراه	نفر	۹۳،۰۳۶،۵۸۴	۱۱۸،۰۱۰،۵۰۲	۱۳۱،۰۵۴،۷۴۰	۱۴۰،۰۵۸،۸۷۹
ضریب نفوذ تلفن همراه	درصد	۱۱۳،۳۴	۱۴۲،۰۷	۱۵۵،۹۵	۱۶۶،۶
تعداد مشترکان پهن باند سیار	نفر	۶۴،۱۳۷،۱۱۲	۶۸،۹۹۲،۱۱۵	۸۴،۱۹۶،۸۲۸	۹۵،۸۶۹،۲۵۲
ضریب نفوذ پهن باند سیار	درصد	۷۸،۱۴	۸۳،۰۵	۱۰۰،۲	۱۱۴،۰۶
پوشش جاده‌های اصلی، فرعی و ریلی	کیلومتر	۸۰۲۳۶	۸۲۱۴۶	۸۲۱۴۶	۸۲۱۴۶
تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار متصل به شبکه ملی اطلاعات	روستا	۲۴۴۱۹	۳۱۵۵۷	۳۵۳۷۸	۳۳۴۰۱
پوشش تلفن همراه در شهرها	شهر	۱۲۴۷	۱۳۲۱	۱۳۲۳	۱۳۹۵
ترابردپذیری شماره تلفن همراه	تعداد	۴۹۹۶۹۵	۱۹۸۴۰۹	۱۰۶۲۹۸	۷۴۹۴۹

نمودار ۴ - تعداد مشترکان پهن باند سیار و تلفن همراه

نمودار ۵ - ضریب نفوذ مشترکین تلفن همراه

نمودار ۶ - تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار متصل به شبکه ملی اطلاعات**نمودار ۷ - تراپردپذیری شماره های تلفن همراه**

۲-۳- شاخص‌های اختصاصی ارتباطات ثابت

تعاریف شاخص‌ها:

تعداد اشتراک‌های دایری تلفن ثابت: مجموع شماره‌های فعال خطوط آنالوگ تلفن ثابت، اشتراک‌های انتقال صوت روی شبکه‌های مبتنی بر VoIP (IP)، مشترکین حلقه‌های محلی بی‌سیم WLL، (کانال‌های صوتی ICDN) و تلفن ثابت همگانی اشاره دارد.

ضریب نفوذ تلفن ثابت: تعداد اشتراک‌های دایری تلفن ثابت به کل جمعیت بر حسب درصد

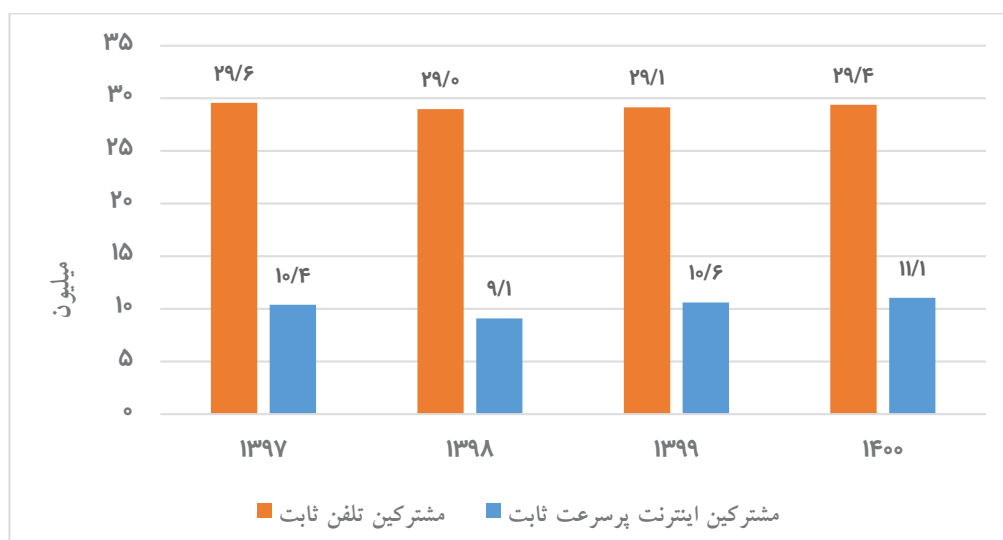
تعداد اشتراک‌های پهن‌بند ثابت: مجموع تعداد اشتراک‌های اینترنت پرسرعت شبکه ارتباطات ثابت با هر نوع تکنولوژی (ADSL، VDSL، G، FTTH، TD-LTE و...) که سرویس آنها دایر بوده و مدت اعتبار قرارداد آنها منقضی نشده است.

ضریب نفوذ پهن‌بند ثابت: تعداد مشترکین پهن‌بند ثابت به کل جمعیت کشور بر حسب درصد

جدول ۵ - شاخص دسترسی به خدمات تلفن ثابت و همراه در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

عنوان زیر شاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
تعداد مشترکان تلفن ثابت	مشترک	۲۹,۵۶۸,۱۷۰	۲۸,۹۸۰,۹۳۷	۲۹,۱۳۹,۲۷۸	۲۹,۳۸۳,۳۴۸
ضریب نفوذ تلفن ثابت	درصد	۳۶,۰۲	۳۴,۸۹	۳۴,۶۸	۳۴,۹۶
تعداد مشترکان پهن‌بند ثابت	مشترک	۱۰,۳۸۱,۴۸۳	۹,۰۹۴,۵۴۸	۱۰,۶۰۰,۰۵۰	۱۱,۰۵۰,۰۲۹
ضریب نفوذ پهن‌بند ثابت	درصد	۱۲,۶۵	۱۰,۹۵	۱۲,۶۲	۱۳,۱۵

نمودار ۸ - تعداد مشترکین تلفن ثابت و اینترنت پرسرعت ثابت طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰

۲-۴- شاخص‌های زیرساختی

تعاریف شاخص‌ها:

ظرفیت پهنای باند IP لایه هسته داخل کشور: عبارت است از مجموع پهنای باند اینترنت داخلی در شبکه ملی، که تبادل ترافیک بر بستر شبکه انتقال کشور صورت می‌گیرد.

توسعه شبکه فیبر نوری هسته: مجموع مترآژ کابل فیبر نوری بین شهری بین مراکز و ایستگاه‌های زیرساختی کشور (مراکز مایکروویو، مراکز سویچ بین شهری و مرکز سویچ بین الملل) است.

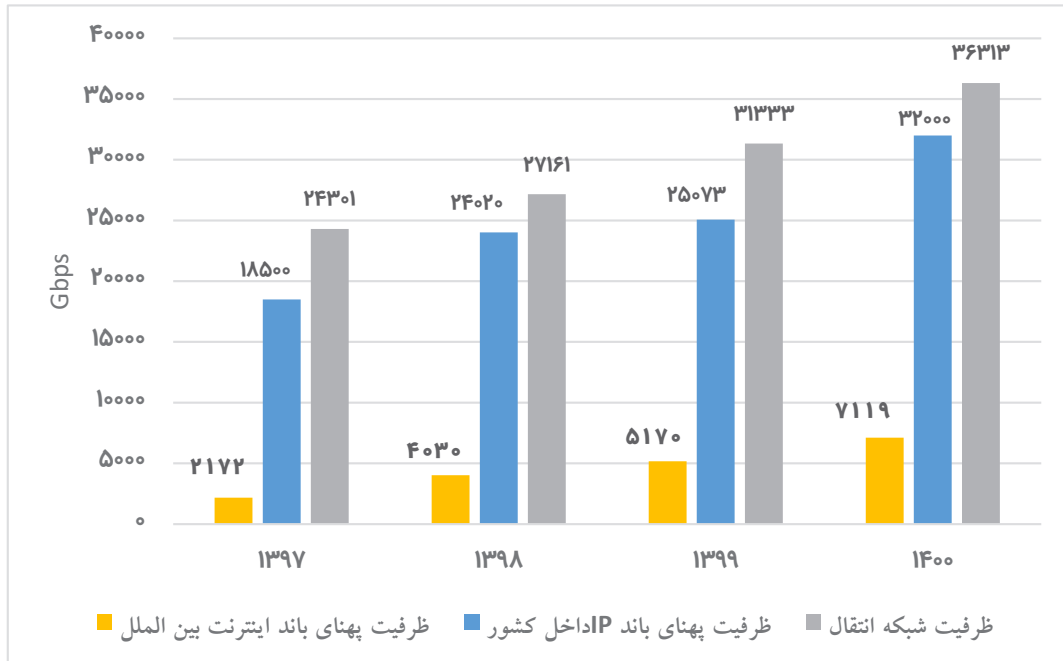
ظرفیت پهنای باند اینترنت بین الملل: مجموع ظرفیت لینک‌های اینترنت بین الملل که در اختیار اپراتورها قرار می‌گیرد.

جدول ۶ - شاخص دسترسی به زیرساخت‌های اصلی ارتباطی در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰

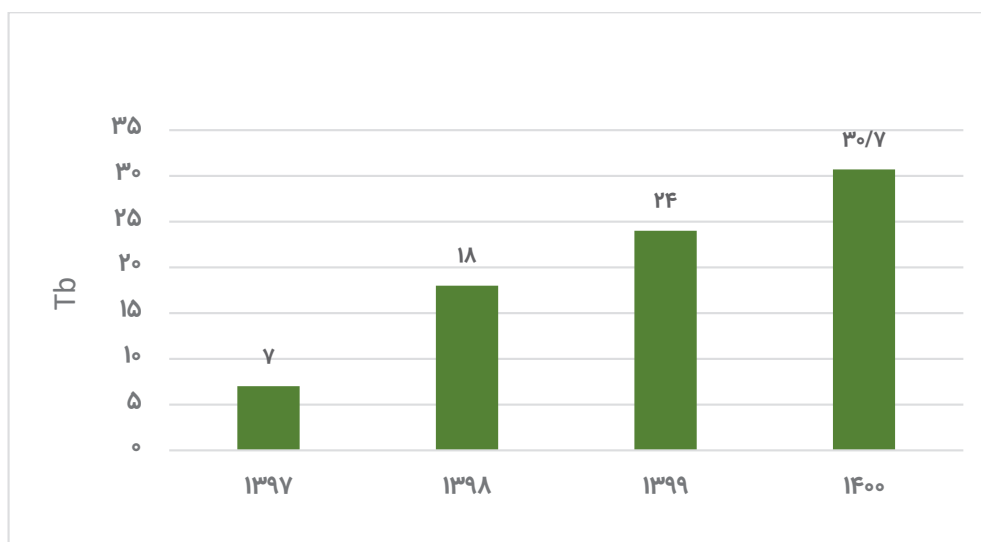
عنوان زیر شاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
ظرفیت پهنای باند شبکه انتقال هسته	Gbps	۲۴۳۰۱	۲۷۱۶۱	۳۱۳۳۳	۳۶۳۱۳
ظرفیت پهنای باند IP لایه هسته داخل کشور	Gbps	۱۸۵۰۰	۲۴۰۲۰	۲۵۰۷۳	۳۲۰۰۰
توسعه شبکه فیبر نوری هسته	KM	۶۹۵۱۱	۷۰۷۸۹	۷۱۱۸۸	۷۱۲۵۷
ظرفیت ترانزیت ارتباطات بین الملل	Gbps	-	۴۶۹۴	۴۸۹۴	۴۹۹۰
ظرفیت پهنای باند اینترنت بین الملل	Gbps	۲۱۷۲	۴۰۳۰	۵۱۷۰	۷۱۱۹
تأخیر در شبکه دیتا (RTT)	msec	۲۰,۷۶	۱۹,۸	۱۸,۸۱	۱۸,۵۵
نوسانات تأخیر در شبکه دیتا (Jitter)	msec	۰,۴۳	۰,۲۳۸	۰,۱۶۵	۰,۱۴۵
نرخ اتلاف بسته‌ها در شبکه دیتا (PLR)	درصد	۰,۲۵	۰,۱۲	۰,۰۶۲	۰,۰۴۹
میزان ترافیک مکالمات صوت بین استانی	میلیون دقیقه	۹۲۱	۸۰۲	۹۹۰	۶۲۳
متوسط مدت زمان راه‌اندازی سرویس	روز	۴,۷	۴	۵,۱۷	۶,۲۹
ظرفیت IXP ^۴ های کشور	Tb	۷	۱۸	۲۴	۳۰,۷

2-Internet Protocol
3- Round -trip Time
4- Internet Exchange Point

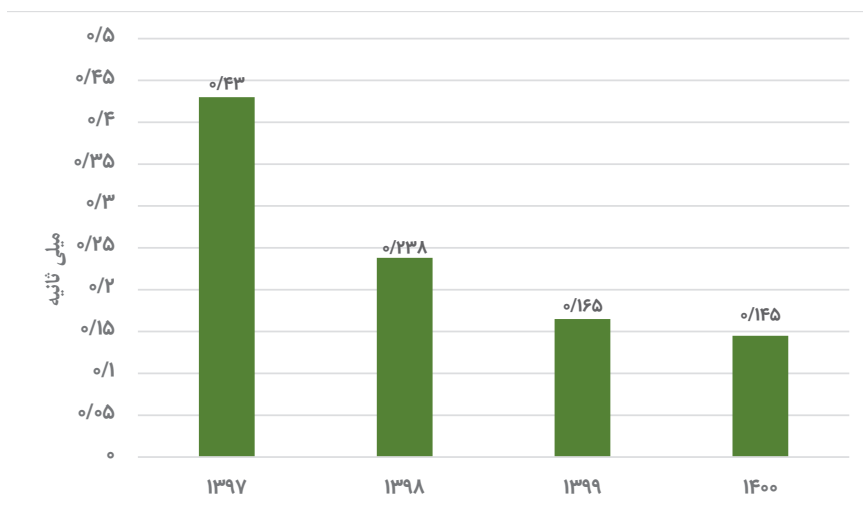
نمودار ۹- شاخص‌های دسترسی به زیرساخت‌های اصلی ارتباطی

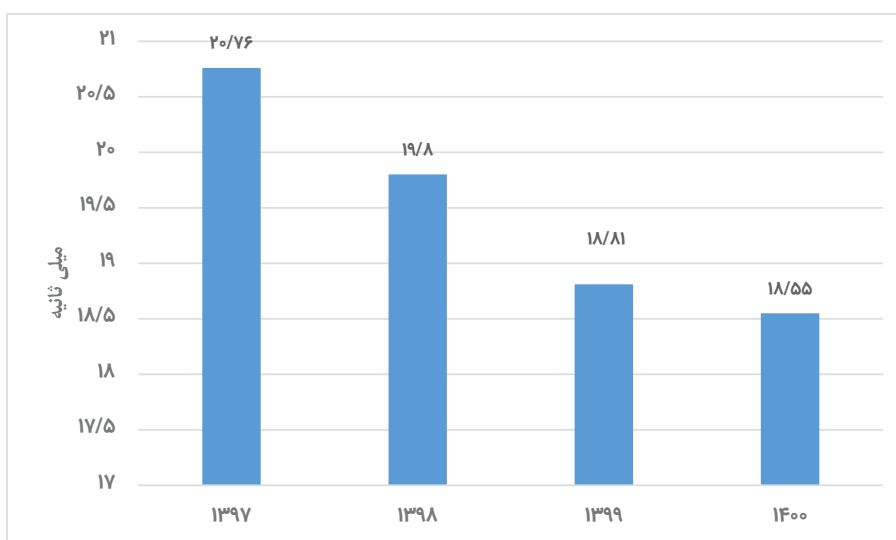
نمودار ۱۰- ظرفیت IXP های کشور

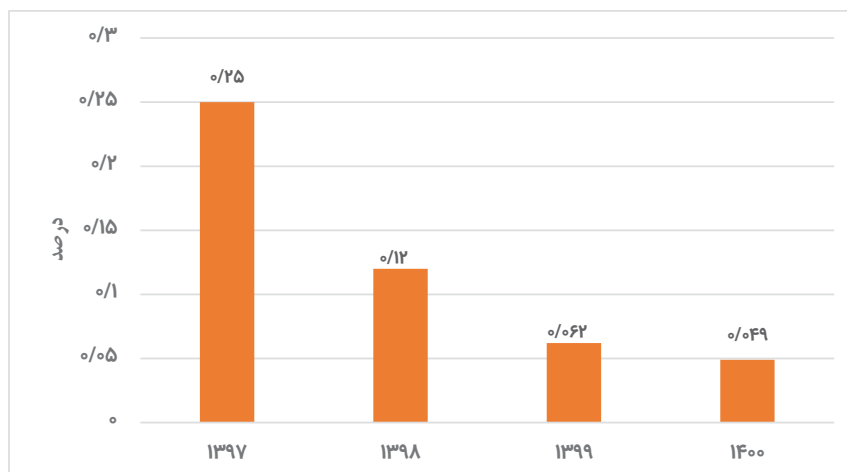
نمودار ۱۱ - نوسانات تاخیر در شبکه دیتا (jitter)

نمودار ۱۲ - میزان تاخیر در شبکه دیتا (RTT)

نمودار ۱۳ - نرخ اتلاف بسته در شبکه دیتا (PLR)

افزایش ظرفیت هاب پستی (تن): به معنای ارتقاء ظرفیت ترانزیت پستی جهت حمل مرسولات پستی کشورهای منطقه از طریق خطوط هوایی ایران به سایر کشورهای جهان می‌باشد.

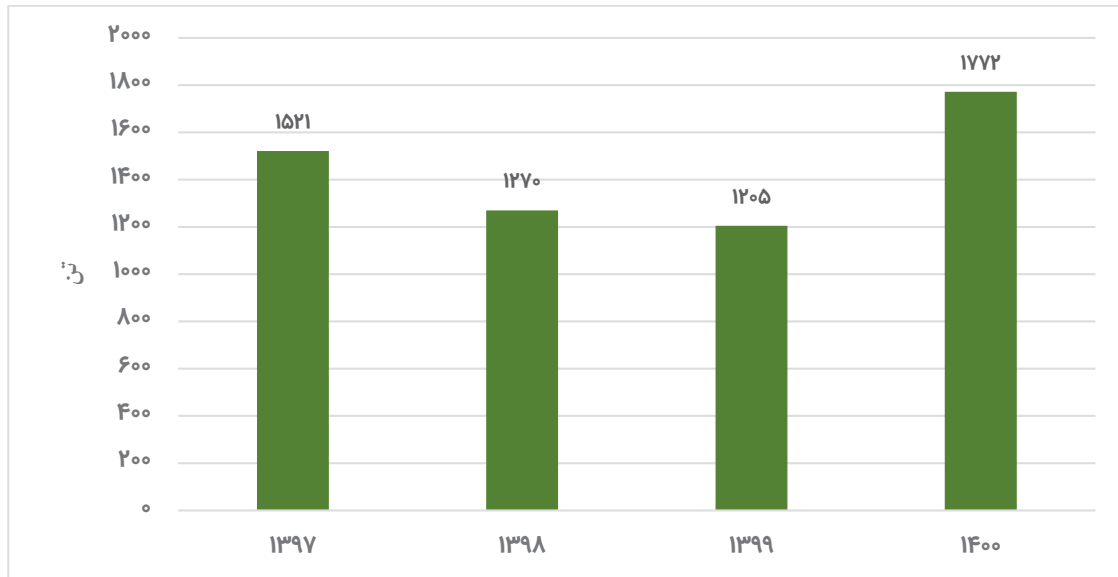
خدمت نوین پستی: خدمتی است که حسب نیاز جامعه یا توصیه‌های اتحادیه پستی جهانی در یکی از ابعاد فیزیکی، الکترونیکی، مالی و یا به صورت ترکیبی از آنها تولید و با ایجاد ارزش افزوده همراه با خدمات اصلی پستی و یا به صورت مجزا به مشتریان ارائه می‌گردد، همانند خرید و فروش اینترنتی، کرایه در مقصد، تعیین زمان توزیع توسط فرستنده، پست‌نت، کارت پستال و...

ایستگاه‌های راه‌آهن مراکز استان: بنادر، فرودگاه‌های بین‌المللی و پایانه‌های مرزی منتخب کشور، واحدهای فوق شامل اماکن منتخبی می‌باشد که بر اساس برنامه ششم توسعه، شرکت ملی پست به منظور ارائه خدمت می‌بایست نسبت به استقرار در آنها اقدام نموده و سازمان‌ها و ارگان‌های ذی‌ربط نیز همکاری‌های لازم را مبذول دارند.

جدول ۷ - شاخص‌های پستی و بانکی در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

عنوان زیرشاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
ترافیک کل مرسولات پستی	میلیون مرسوله	۳۷۳	۲۶۵	۲۲۹	۲۵۷
ترافیک بسته و امانت	میلیون مرسوله	۲۱	۲۸	۵۱	۶۵
سرانه مرسوله	تعداد	۴/۵۸	۳/۲۱	۲/۷۴	۳/۰۵
افزایش ظرفیت هاب پستی (سالیانه)	تن	۱۵۲۱	۱۲۷۰	۱۲۰۵	۱۷۷۲
افزایش سهم درآمدی خدمات نوین پستی به حداقل ۳۰ درصد کل درآمد خدمات پستی (سالیانه)	درصد	۱۶,۴	۲۴	۲۷,۴	۳۲
نسبت «تعداد ایستگاه‌های راه‌آهن، بنادر، فرودگاه‌های بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور ارائه‌دهنده خدمات پستی توسط اپراتورها» به «کل ایستگاه‌های راه‌آهن مراکز استان‌ها، بنادر، فرودگاه‌های بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور» (تجمعی)	درصد	۲۰	۳۶	۶۸	۶۴
باجه بانکی روستایی	تعداد	۵۶۶۹	۵۴۲۳	۵۶۵۶	۵۹۰۶
دستگاه خودپرداز	تعداد	۲۸۷۳	۳۱۱۲	۳۳۰۰	۳۴۲۵
تعداد حساب	میلیون	۱۱	۱۱/۶	۱۲/۸	۱۴/۱
تعداد تسهیلات اشتغال پایدار روستایی	تعداد	۱۳۳۰۵	۲۱۳۰۴	۲۳۰۰۳	۲۳۵۷۷
تعداد مشتریان همراه بانک	نفر	۱۷۴,۸۲۸	۲۶۸,۴۵۰	۵۳۰,۶۸۹	۱,۳۰۵,۶۳۲
تعداد مشتریان اینترنت بانک	نفر	۱۳۱,۱۱۴	۲۳۰,۷۴۵	۵۳۵,۳۰۲	۱,۳۶۴,۱۵۰

نمودار ۱۴ - افزایش ظرفیت هاب پستی (سالیانه)

نمودار ۱۵ - شاخص های بانکی

بر اساس اساسنامه رگولاتوری، صدور پروانه فعالیت برای ارایه هرگونه خدمات مخابراتی، پستی، ارتباطی و فناوری اطلاعات یکی از وظایف اصلی سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی است. بر همین اساس این نهاد از بدو تأسیس به منظور ورود بازیگران مختلف و ایجاد فضای رقابتی سالم در حوزه‌های مختلف ICT برای متقاضیان، مجوز فعالیت صادر کرده است. لازم بذکر است این نهاد درخصوص صدور ارتقای پروانه تأسیس و ارایه خدمات تلفن همراه، فروش سیم‌کارت‌های تلفن همراه خارجی در داخل کشور، ایجاد و بهره‌برداری از شبکه ارتباطات ثابت (FCP)، ارایه خدمات انتقال داده‌ها از طریق ماهواره (SAP))، ایجاد و بهره‌برداری شبکه بی‌سیم برای ارایه خدمات عمده‌فروشی، انتقال داده مبتنی بر فناوری بیسیم ثابت استانی (ISDP، ISP، FWA) و ارایه خدمات پستی، مجوزی صادر نکرده است.

جدول ۸ - شاخص صدور مجوز خدمات ICT در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

عنوان زیرشاخص	واحد اندازه‌گیری	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
اپراتور مجازی تلفن همراه (MVNO)	فقره	۱	۰	۰	۰
استفاده از کدهای خدماتی	فقره	۲۳۰	۴۰۰	۳۷۹	۵۲۹
خدمات مرکز تماس	فقره	۲	۴	۱	۰
خدمات ارتباطی ثابت (Servco)	فقره	۱	۳	۱	۱
دفاتر پیشخوان خدمات دولت	فقره	۱۸	۶۸۰	۱۰۳۱	۲۱۷۳
دفاتر ارتباطی و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی	فقره	-	۲۱۷	۴۳۱	۸۳۳

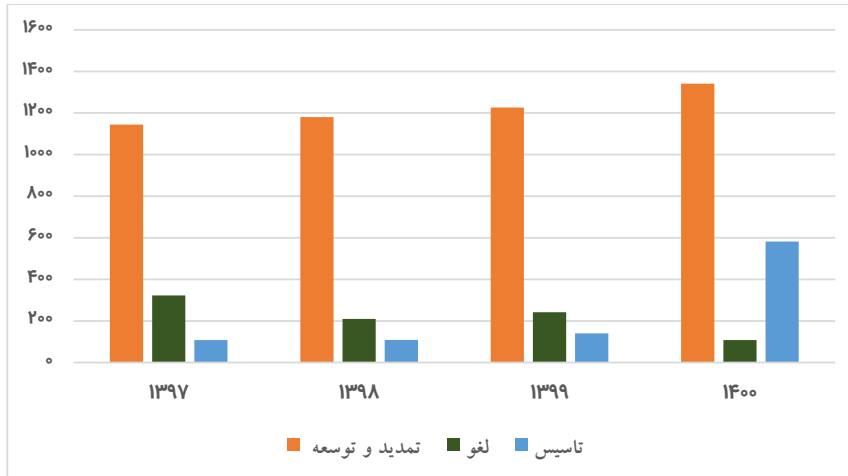
جدول ۹ - شاخص مدیریت منابع محدود در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

عنوان زیرشاخص	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
صدور پروانه بهره‌برداری از شبکه‌های رادیویی	تأسیس	۱۰۸	۱۰۹	۵۸۲
	تمدید و توسعه	۱۱۴۴	۱۱۸۰	۱۱۵
	لغو	۳۲۳	۲۱۰	۱۰۸
ارزیابی‌های انجام شده در راستای نظارت بر طیف	تداخلات اعلام شده	-	۳۷۲۸	۴۵۴۱
	تداخلات رفع شده	-	۷۲	۱۷۸۰
	میزان تخلفات شناسایی و رفع شده	-	۱۰۴۸	۱۰۷۷
	تعداد بازرسی از شبکه‌های رادیویی	-	۲۲۲۱	۲۱۴۰
برنامه ملی شماره‌گذاری	وضعیت واگذاری کدهای خدماتی سه رقمی	۶۶	۱۸۷	۵۰
	وضعیت واگذاری کدهای خدماتی چهار رقمی	۰	۲	۵۶۶
	وضعیت واگذاری کدهای خدماتی بین‌المللی	۱۶۴	۱۸۵	۱۸۴

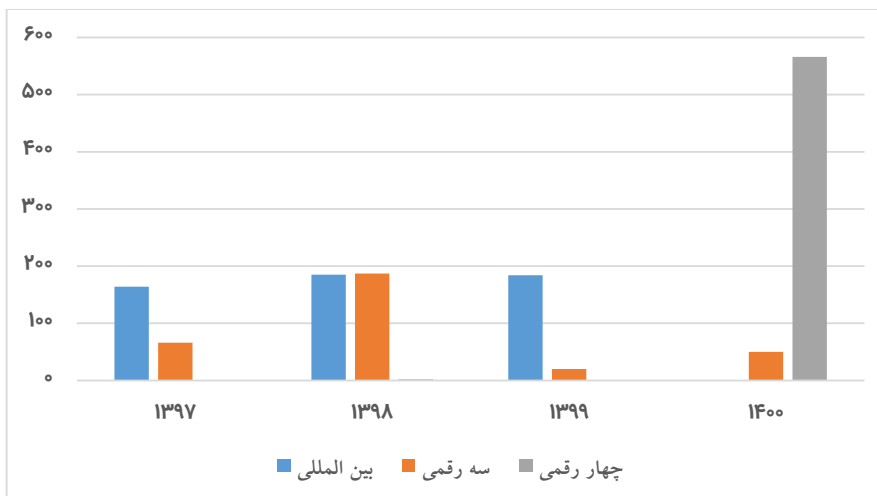
جدول ۱۰ - اقدامات مهم خدمات رگولاتوری در حوزه رادیویی در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

عنوان زیر شاخص	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
تأیید نمونه تجهیزات ارتباطی و فناوری اطلاعات	درخواست تأیید نمونه بررسی شده	۸۴۵۸	۸۳۰۱	۱۰۹۲۴
	گواهی‌های تأیید نمونه صادر شده	۷۲۰	۷۸۰	۹۰۲۱

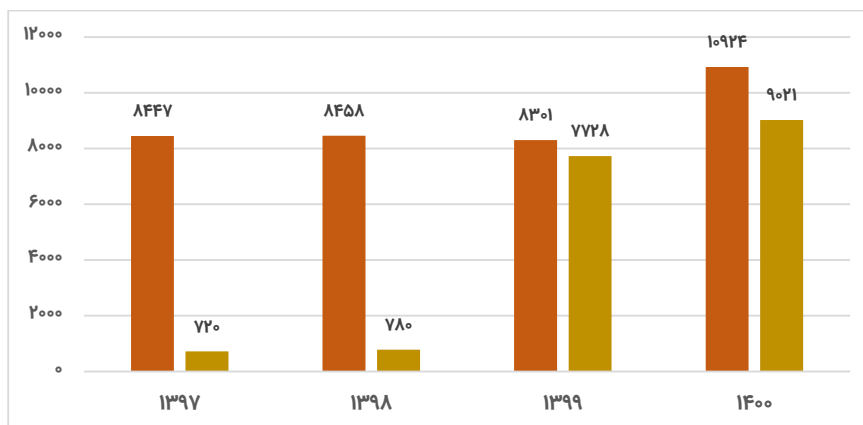
نمودار ۱۶ - صدور پروانه بهره برداری از شبکه های رادیویی

نمودار ۱۷ - برنامه ملی شماره گذاری

نمودار ۱۸ - تایید نمونه تجهیزات ارتباطی درخواست شده و تایید شده

۲-۶-۱- سایر اقدامات

- ارتقاء به نسل چهارم رگولاتوری
- رصد و مقایسه تطبیقی سازمان با سایر کشورها و انتقال تجربیات مفید، ارائه راهکار و تهیه گزارشهای فنی - مدیریتی
- ثبت بین‌المللی بیش از ۳ هزار ایستگاه رادیویی ج.ا. ایران در باندهای فرکانسی مهم در بانک اطلاعاتی اتحادیه بین‌المللی ارتباطات
- ثبت و به‌روز رسانی طرح شماره گذاری ج.ا. ایران
- بررسی فنی - مقرراتی مستمر لوحهای فشرده (ITU (IFICs-BR)⁵ در خصوص مباحث ارتباطات رادیویی و مدیریت طیف فرکانس (شامل موضوعات شبکه‌های زمینی، ماهواره‌ای، پلانهای فرکانسی، پخش صدا و تصویر و غیره)

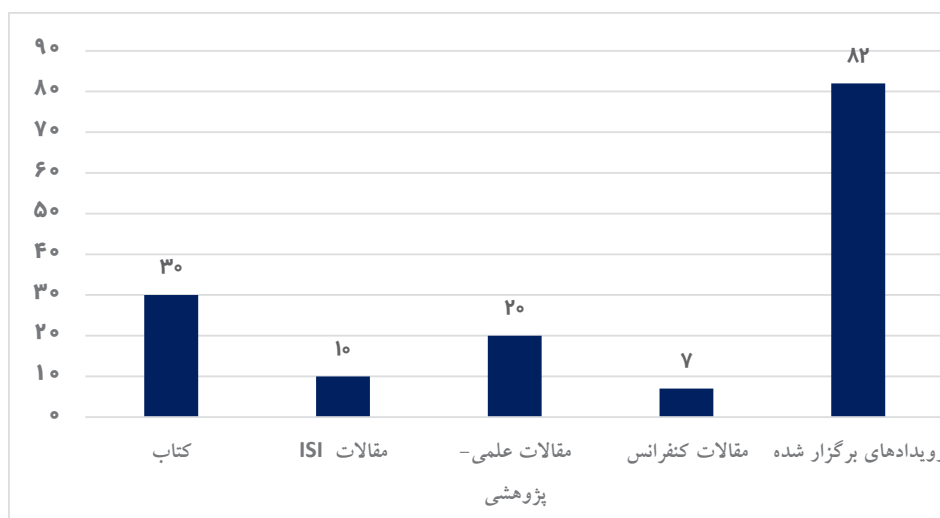

۲-۷- شاخصهای پژوهشی

جدول ۱۱ - شاخص تولیدات علمی در سال ۱۴۰۰

عنوان	ITRC ^۶	ISRC ^۷	جمع
کتاب	۳۰	۰	۳۰
مقالات ISI	۶	۴	۱۰
مقالات علمی - پژوهشی	۱۷	۳	۲۰
مقالات کنفرانس	۶	۱	۷
رویدادهای برگزار شده	۸۲	۰	۸۲

نمودار ۱۹ - تولیدات علمی در سال ۱۴۰۰

5- International Telecommunication Union

6- ITRC: ICT Research Institute

7- ISRC: International Standard Recording Code

۸-۲- شاخصهای منطقه ویژه اقتصادی

تعاریف شاخص ها:

خدمات هوانوردی: خدماتی مانند برخاست و نشست هواپیما، ناوبری مسیر، پارکینگ هواپیما، روشنایی و نور و هندلینگ که برای هر پرواز ارائه می شود.

حمل بار هوایی: مجموعه فعالیت های حمل و نقلی که مبدأ یا مقصد سفرهای آن خارج از کشور باشد که بارهای بارنامه ای به جز بار همراه مسافر، توسط هواپیما جابه جا می شود.

نشست و برخاست پرواز مسافری: پرواز شرکت هواپیمایی داخلی که مبدأ و مقصد پرواز آن در داخل کشور باشد، که توسط ایرلاین ها اقدام به جابجایی مسافر و بار همراه مسافر تا جائی که بدون صدور بارنامه در قسمت بار همان هواپیمای مسافربری به مقصد معین حمل می شود.

نشست و برخاست پرواز باری (کارگو): پروازی که حداقل یکی از دو سر آن خارج از کشوری است که شرکت حمل و نقل هوایی بهره بردار، در آن به ثبت رسیده و اقدام به جابه جایی بار می نمایند.

نشست و برخاست پرواز آموزشی: عبارت است از پروازی که متعلق به شرکت هواپیمایی داخلی است و مبدأ و مقصد پرواز آن در داخل کشور باشد و توسط شرکت های آموزش خلبانی جهت آموزش کادر خلبانی بهره برداری می شود.

پرواز هواپیما: شامل حرکت یک هواپیما از یک فرودگاه به فرودگاه دیگر است که دارای یک شماره بوده و می تواند یک یا چند مرحله باشد.

جدول ۱۲ - شاخص های منطقه ویژه اقتصادی در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۰

عنوان زیر شاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
اجاره زمین و مستحقات (تجمعی)	متر مربع	۸۱,۳۲۲	۵۴۵,۵۱۳	۳۸۴,۴۴۵	۳۰۹,۴۵۰
صدور پروانه بهره برداری	تعداد	۱۵	۲۴	۲۷	۵۱
ترانزیت کالا	TEU ^۸	۱۱,۸۶۱	۱۴,۱۳۰	۲۰,۶۲۳	۲۰,۵۷۳
ارائه خدمت پرواز مسافری	نشست و برخاست	۳۱	۷	۷۹	۱۲۶
ارائه خدمت پرواز مسافری	نفر	۶۲۶۵	۱۰۷۰	۱۰,۰۷۴	۱۴,۵۲۰
ارائه خدمت پرواز آموزشی	نشست و برخاست	۲۶,۳۹۹	۲۴,۱۰۰	۲۲,۷۱۰	۲۱,۹۶۷
ارائه خدمت پرواز باری	نشست و برخاست	۳۷	۱۸	۳	۲
ارائه خدمت پرواز باری	تن	۱۲۹۴	۳۷۷	۷۲	۱۲۴

واحد معادل بیست فوت - Twenty foot equivalent unit-8

ماهواره مخابراتی: این ماهواره سیگنال‌های ارتباط از راه دور رادیویی را از طریق یک ترنسپاندر، رله و تقویت می‌کند و یک کانال مخابراتی بین یک فرستنده منبع و یک گیرنده در مکان‌های مختلف روی زمین ایجاد می‌کند.

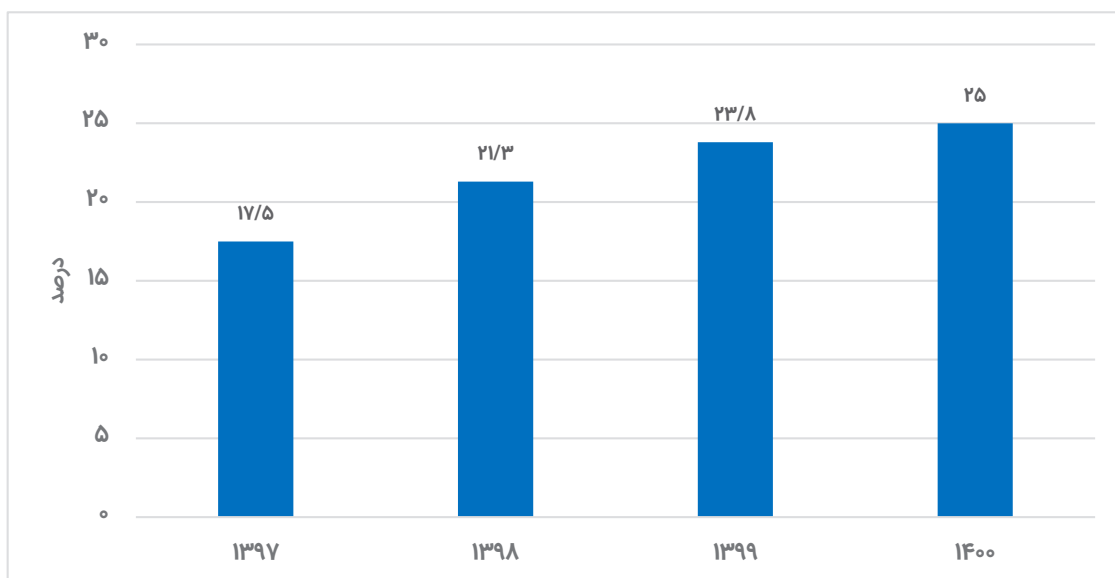
ماهواره سنجشی: مطالعه اجسام و پدیده‌های زمینی کوچکتر از یک متر با استفاده از این ماهواره‌ها امکان‌پذیر است و با بکارگیری فناوری سنجش از دور و تلفیق آن با سامانه اطلاعات جغرافیایی می‌توان اطلاعاتی در چند بعد، چند مقیاس و چند طیف تهیه کرد.

تصاویر ماهواره‌ای: تصاویر اخذ شده از زمین و ذخیره شده به صورت رقومی (دیجیتال) در حجم معین و برحسب بایت که قابل خواندن بر روی سیستم رایانه‌ای می‌باشد.

جدول ۱۳ - شاخص‌های حوزه فضایی سازمان فضایی در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

عنوان زیر شاخص	سنجه	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و مخابراتی مدار بالا به میزان پنجاه درصد	درصد	۱۷/۵	۲۱/۳	۲۳/۸	۲۵
حجم اطلاعات ذخیره شده در آرشیو سازمان فضایی (تجمیعی)	ترا بایت	۴۳/۹	۴۷/۹	۵۱/۸۸	۵۵/۵

نمودار ۲۰ - شاخص افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و مخابراتی

۱۰-۲- شاخص ارتباطات و فناوری اطلاعات استانی

شاخص ارتباطات و فناوری اطلاعات استانی (IDI)، توسعه فاوا در استان‌های کشور را بررسی می‌کند. این شاخص بر اساس زیرشاخص‌های دسترسی، استفاده و مهارت و با احتساب ضریب محاسبه شده و مقدار شاخص بین صفر و یک می‌باشد که هرچه مقدار به یک نزدیکتر باشد نشان از توسعه بیشتر فاوا دارد.

فرمول محاسبه عبارت است از:

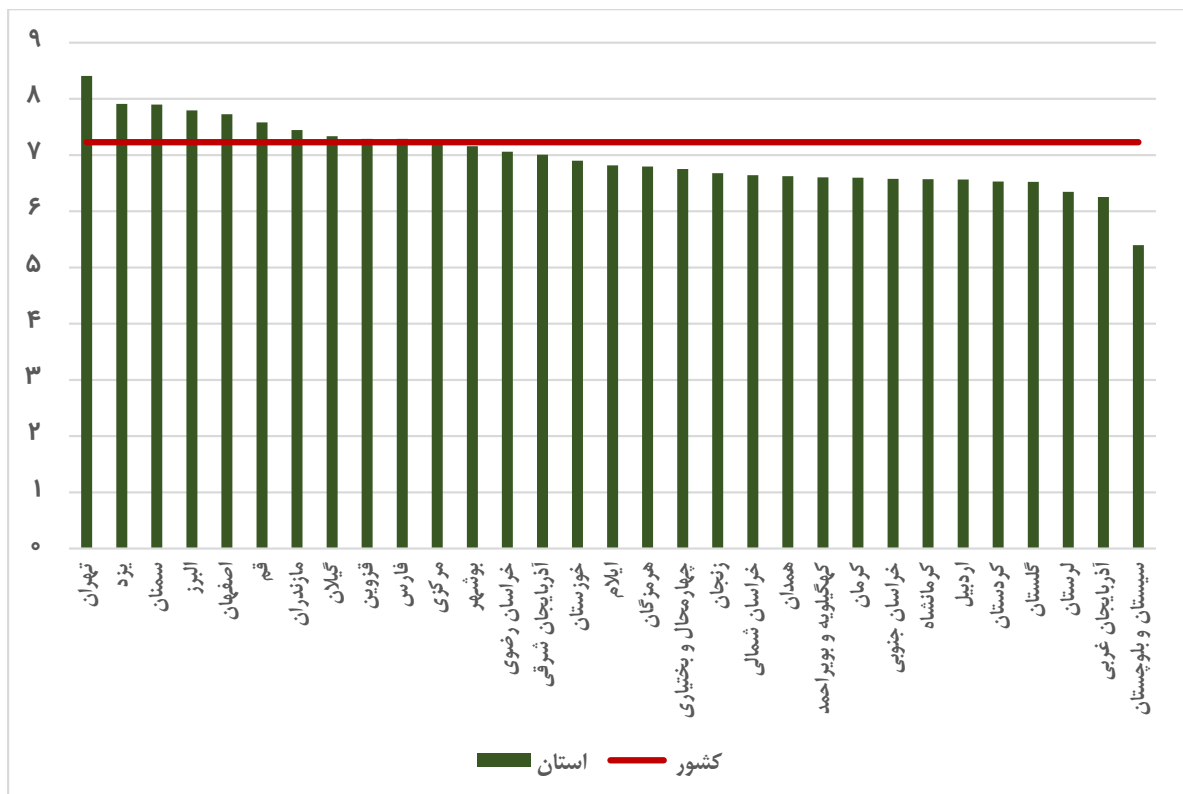
۴۰٪ زیرشاخص دسترسی + ۴۰٪ زیرشاخص استفاده + ۲۰٪ زیرشاخص مهارت

جدول ۱۴ - وضعیت شاخص IDI استانی تا پایان سال ۱۴۰۰

رتبه‌بندی ۱۴۰۰	امتیاز ۱۳۹۹	امتیاز ۱۴۰۰	مهارت	استفاده	دسترسی	نام استان	ردیف
۱۴	۶,۷۷	۷,۰۱	۰,۶۱	۰,۶۲	۰,۸۲	آذربایجان شرقی	۱
۳۰	۶,۱۶	۶,۲۵	۰,۵۶	۰,۵۶	۰,۷۲	آذربایجان غربی	۲
۲۶	۶,۴۳	۶,۵۷	۰,۵۹	۰,۵۷	۰,۷۷	اردبیل	۳
۵	۷,۶۱	۷,۷۳	۰,۶۶	۰,۷۳	۰,۸۸	اصفهان	۴
۴	۷,۶۹	۷,۸	۰,۶۶	۰,۷۸	۰,۸۴	البرز	۵
۱۶	۶,۶۵	۶,۸۲	۰,۶۳	۰,۶۳	۰,۷۶	ایلام	۶
۱۲	۷,۰۸	۷,۱۶	۰,۶۴	۰,۶۹	۰,۷۸	بوشهر	۷
۱	۸,۱۸	۸,۴۱	۰,۶۸	۰,۸۱	۰,۹۵	تهران	۸
۱۸	۶,۶۵	۶,۷۵	۰,۶۱	۰,۶۳	۰,۷۶	چهارمحال و بختیاری	۹

رتبه بندی ۱۴۰۰	امتیاز ۱۳۹۹	امتیاز ۱۴۰۰	مهارت	استفاده	دسترسی	نام استان	ردیف
۲۴	۶,۴۷	۶,۵۸	۰,۶۴	۰,۵۸	۰,۷۵	خراسان جنوبی	۱۰
۱۳	۶,۸۹	۷,۰۶	۰,۶۱	۰,۶۷	۰,۷۹	خراسان رضوی	۱۱
۲۰	۶,۴۵	۶,۶۴	۰,۵۸	۰,۶۴	۰,۷۳	خراسان شمالی	۱۲
۱۵	۶,۸	۶,۹	۰,۶۰	۰,۶۸	۰,۷۵	خوزستان	۱۳
۱۹	۶,۵۶	۶,۶۸	۰,۶۰	۰,۶۱	۰,۷۵	زنجان	۱۴
۳	۷,۸۱	۷,۹	۰,۷۲	۰,۷۶	۰,۸۶	سمنان	۱۵
۳۱	۵,۲۸	۵,۴	۰,۴۸	۰,۴۷	۰,۶۴	سیستان و بلوچستان	۱۶
۱۰	۷,۱۲	۷,۲۹	۰,۶۳	۰,۶۹	۰,۸۲	فارس	۱۷
۹	۷,۱۲	۷,۲۹	۰,۶۵	۰,۷۰	۰,۸۰	قزوین	۱۸
۶	۷,۴۷	۷,۵۸	۰,۶۴	۰,۷۳	۰,۸۵	قم	۱۹
۲۷	۶,۳۷	۶,۵۳	۰,۵۶	۰,۵۹	۰,۷۶	کردستان	۲۰
۲۳	۶,۵۲	۶,۶	۰,۶۱	۰,۶۲	۰,۷۳	کرمان	۲۱
۲۵	۶,۴۴	۶,۵۷	۰,۶۰	۰,۶۱	۰,۷۳	کرمانشاه	۲۲
۲۲	۶,۴۶	۶,۶	۰,۶۲	۰,۶۴	۰,۷۰	کهگیلویه و بویراحمد	۲۳
۲۸	۶,۳۹	۶,۵۲	۰,۵۹	۰,۵۹	۰,۷۵	گلستان	۲۴
۸	۷,۱۶	۷,۳۳	۰,۶۴	۰,۶۹	۰,۸۲	گیلان	۲۵
۲۹	۶,۲۱	۶,۳۵	۰,۵۹	۰,۵۸	۰,۷۱	لرستان	۲۶
۷	۷,۲۹	۷,۴۵	۰,۶۶	۰,۶۸	۰,۸۵	مازندران	۲۷
۱۱	۷,۱۳	۷,۲۶	۰,۶۴	۰,۶۷	۰,۸۲	مرکزی	۲۸
۱۷	۶,۷۳	۶,۸	۰,۶۲	۰,۶۵	۰,۷۴	هرمزگان	۲۹
۲۱	۶,۵۱	۶,۶۲	۰,۶۰	۰,۶۱	۰,۷۵	همدان	۳۰
۲	۷,۷۷	۷,۹۱	۰,۶۸	۰,۷۴	۰,۹۰	یزد	۳۱
—	۷,۰۶	۷,۲۳	۰,۶۳	۰,۶۸	۰,۸۲	کل کشور	

نمودار ۲۱ - وضعیت شاخص IDI استانی تا پایان سال ۱۴۰۰

فصل سوم

وضعیت ایران از منظر شاخص های بین الملل

۳-۱- تعاریف شاخصهای بین المللی

شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI): این شاخص فرایند تبدیل شدن به جامعه اطلاعاتی را بررسی و به عنوان یک ابزار نیرومند، توسعه جامعه اطلاعاتی در کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه را مورد ارزیابی قرار می دهد. مقدار این شاخص بین صفر و یک می باشد که مقادیر نزدیکتر به یک حکایت از توسعه یافتگی بیشتر فاوا دارد.

فرمول محاسبه شاخص: (۴۰٪ امتیاز زیرشاخص دسترسی + ۴۰٪ امتیاز زیرشاخص استفاده + ۲۰٪ امتیاز زیرشاخص مهارت) شاخص دولت الکترونیک (EGDI): این شاخص نشان دهنده بکارگیری فناوریهای اطلاعات و ارتباطات در ارائه خدمات اجتماعی، اداری و اقتصادی بخصوص در بخش دولتی برای بالابردن بهره وری و نیز بهبود خدمات و ارائه اطلاعات به شهروندان، تجار و کسبه است. این شاخص بین صفر و یک می باشد که مقادیر نزدیکتر به یک نشان از توسعه یافتگی بیشتر دولت الکترونیک دارد. **فرمول محاسبه شاخص:** (امتیاز زیرشاخص خدمات آنلاین + امتیاز زیرشاخص زیرساخت های مخابراتی + امتیاز زیرشاخص سرمایه انسانی) $\times \frac{1}{3}$

شاخص مشارکت الکترونیک (EPI): مشارکت ICT محور در فرایندهای دولتی و حکومت داری را نشان می دهد. مقدار آن بین صفر و یک است که مقادیر نزدیکتر به یک حکایت از مشارکت الکترونیک بالاتر دارد. **فرمول محاسبه شاخص:** (امتیاز مرحله اطلاعات الکترونیک + امتیاز مرحله مشاوره الکترونیک + مرحله تصمیم گیری الکترونیک) $\times \frac{1}{3}$

شاخص آمادگی شبکه (NRI): این شاخص پیشرفت ICT را به منظور افزایش آگاهی از اهمیت نفوذ ICT و استفاده از آن در رقابت بلندمدت و سطح رفاه اجتماعی را اندازه گیری می کند. مقدار شاخص بین صفر و صد می باشد.

فرمول محاسبه شاخص: براساس چهار معیار اصلی فناوری، جامعه، حاکمیت و تأثیر دسته بندی شده است که هر معیار بیش از سه زیرشاخه دارد و ۶۲ شاخص در محاسبه این شاخص دخیل هستند. **شاخص سهولت کسب و کار (DBI⁹):** فعالیت های اقتصادی از قوانین شفاف و هماهنگ منتفع می شوند. این شاخص قوانینی

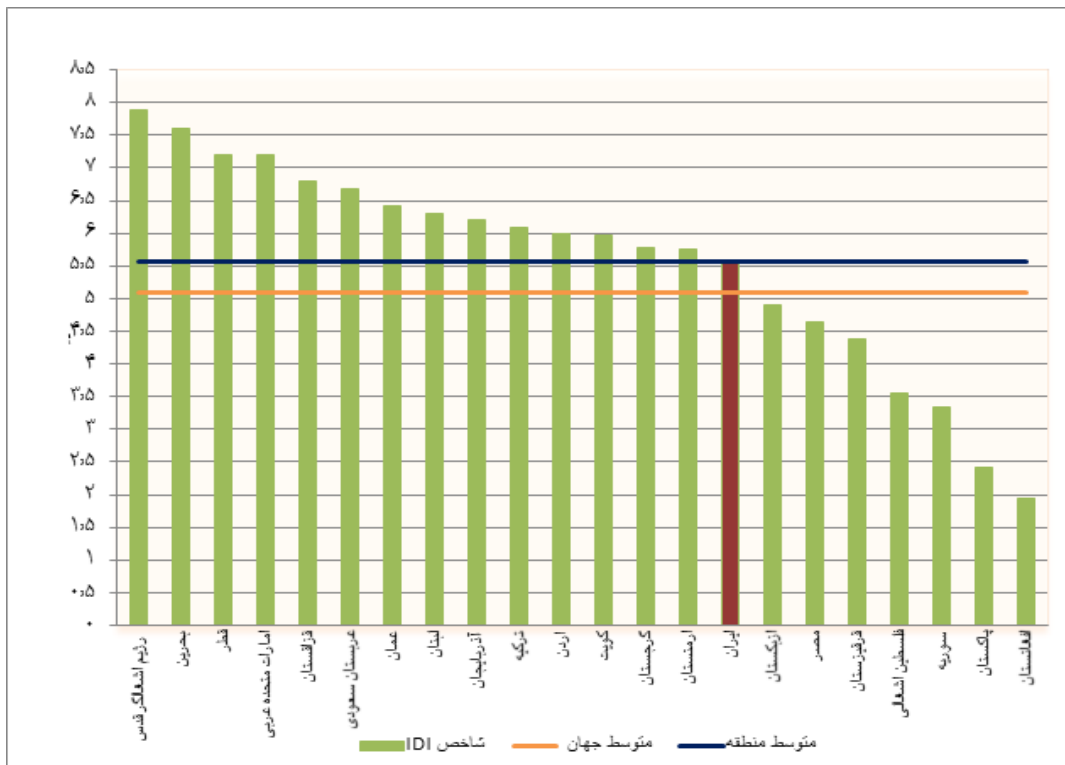
که تنظیم می‌شوند تا حقوق مالکیت را شفاف و حل اختلافات را تسهیل نمایند را اندازه‌گیری می‌کند. مقدار شاخص بین صفر و صد می‌باشد. برای محاسبه این شاخص **نماگرهای**: ۱- شروع کسب و کار ۲- اخذ مجوزهای ساخت و ساز ۳- دسترسی به برق ۴- ثبت مالکیت ۵- اخذ اعتبارات ۶- حمایت از سرمایه‌گذاران خرد ۷- پرداخت مالیات ۸- تجارت فرامرزی ۹- الزام آور بودن اجرای قراردادها ۱۰- ورشکستگی و پرداخت دیون ۱۱- استخدام نیروی کار ۱۲- پیمان کاری با دولت بر اساس زیرشاخص‌های مرتبط اندازه‌گیری می‌شود.

۲-۳- شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI)¹⁰

نتایج IDI در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ بیانگر این نکته است که بیشتر کشورهای منطقه رتبه IDI خود را افزایش داده‌اند. در بین ۲۶ کشور منطقه که اطلاعات برای ۲۲ کشور در دسترس بوده است، رژیم اشغالگر قدس در سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ به ترتیب با ۷/۷۱ و ۷/۸۸ رتبه اول شاخص IDI منطقه را به خود اختصاص داده است که این امر عمدتاً به دلیل پیشرفت در زمینه استفاده از ICT است. کشورهای اردن، امارات، بحرین، قرقیزستان، لبنان، ترکیه، ازبکستان و ایران در شاخص ضریب نفوذ پهن باند موبایل رشد داشته و کشورهای ایران، ازبکستان، سوریه و بحرین در شاخص پهنای باند اینترنت به ازای هر کاربر رشد قابل توجهی داشته‌اند. کشورهای افغانستان، قرقیزستان، پاکستان، ایران و بحرین در شاخص دسترسی خانوارها به اینترنت رشد داشته‌اند. ایران رتبه ۱۵ ام منطقه را در شاخص IDI در سال ۲۰۱۷ دارد.

نمودار ۲۲ - وضعیت شاخص‌های IDI کشورهای منطقه چشم انداز ابتدای سال ۲۰۱۷

جدول ۱۵ - وضعیت شاخص IDI کشورهای منطقه در بازه زمانی ۲۰۱۷ - ۲۰۱۴

رتبه در سال ۲۰۱۷	ابتدای سال ۲۰۱۷	سال ۲۰۱۶	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۴	کشور
۱	۷/۸۸	۷/۷۱	۷/۲۵	۷/۲۹	رژیم اشغالگر قدس
۲	۷/۶	۷/۴۶	۷/۴۲	۷/۴۰	بحرین
۳	۷/۲۱	۷/۱۸	۶/۷۸	۷/۰۱	قطر
۴	۷/۲۱	۷/۱۸	۶/۹۶	۷/۰۳	امارات متحده عربی
۵	۶/۷۹	۶/۷۲	۶/۴۲	۶/۰۸	قزاقستان
۶	۶/۶۷	۶/۸۷	۶/۸۸	۶/۳۶	عربستان سعودی
۷	۶/۴۳	۶/۱۴	۶/۰۴	۶/۱۰	عمان
۸	۶/۳	۶/۰۹	۵/۹۱	۵/۷۱	لبنان
۹	۶/۲	۶/۲۵	۶/۲۳	۵/۶۵	آذربایجان
۱۰	۶/۰۸	۵/۶۶	۵/۴۵	۵/۲۹	ترکیه
۱۱	۶	۵/۹۷	۴/۶۷	۴/۶۲	اردن
۱۲	۵/۹۸	۵/۷۵	NA	NA	کویت
۱۳	۵/۷۹	۵/۵۹	۵/۳۳	۴/۸۶	گرجستان
۱۴	۵/۷۶	۵/۵۶	۵/۳۴	۵/۰۸	ارمنستان
۱۵	۵/۵۸	۵/۰۴	۴/۶۶	۴/۲۹	ایران
۱۶	۴/۹	۴/۴۸	۳/۷۶	۳/۴۰	ازبکستان
۱۷	۴/۶۳	۴/۴۴	۴/۲۶	۴/۴۵	مصر
۱۸	۴/۳۷	۴/۰۶	۳/۸۵	۳/۷۸	قرقیزستان
۱۹	۳/۵۵	۳/۴۲	NA	۴/۱۶	فلسطین
۲۰	۳/۳۴	۳/۳۲	۳/۲۱	۳/۴۶	سوریه
۲۱	۲/۴۲	۲/۲۱	۲/۱۵	۲/۰۵	پاکستان
۲۲	۱/۹۵	۱/۷۱	۱/۶۲	۱/۶۷	افغانستان
۲۳	NA	NA	NA	NA	ترکمنستان
۲۴	NA	۲/۰۲	۱/۹۶	۲/۱۸	یمن
۲۵	NA	NA	NA	NA	عراق
۲۶	NA	NA	NA	NA	تاجیکستان

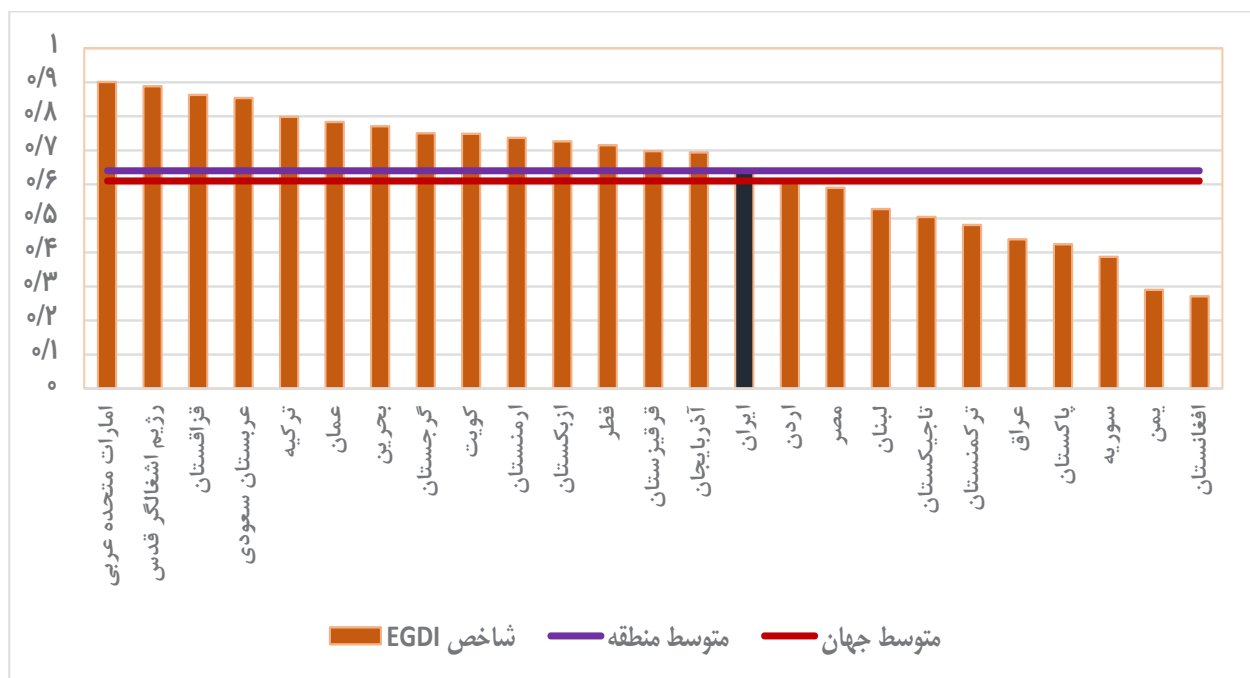

جدول ۱۶ - وضعیت شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) کشورهای منطقه چشم انداز در سال ۲۰۲۲

رتبه جهانی	رتبه منطقه‌ای	کشور	مقدار شاخص EGDI	زیر شاخص خدمات آنلاین	زیر شاخص زیر ساخت‌های مخابراتی	زیر شاخص سرمایه انسانی
۱۳	۱	امارات متحده عربی	۰/۹۰۱	۰/۹	۰/۹۳	۰/۸۷
۱۶	۲	رژیم اشغالگر قدس	۰/۸۸۸۵	۰/۸۷۴۵	۰/۸۹۱۵	۰/۸۹۹
۲۸	۳	قزاقستان	۰/۸۶۳	۰/۹۳۴	۰/۷۵	۰/۹۰
۳۱	۴	عربستان سعودی	۰/۸۵۴	۰/۸۲	۰/۸۷	۰/۸۶۶
۴۸	۵	ترکیه	۰/۷۹۴	۰/۸۶	۰/۶۶	۰/۸۷
۵۰	۶	عمان	۰/۷۸	۰/۷۴	۰/۸۰	۰/۸۱
۵۴	۷	بحرین	۰/۷۷	۰/۷۵	۰/۷۴	۰/۸۲
۶۰	۸	گرجستان	۰/۷۵	۰/۶۱	۰/۷۴	۰/۸۹۸
۶۱	۹	کویت	۰/۷۴۸	۰/۷۰	۰/۷۸	۰/۷۷
۶۴	۱۰	ارمنستان	۰/۷۳۶	۰/۷۲	۰/۶۹	۰/۷۹
۶۹	۱۱	ازبکستان	۰/۷۳	۰/۷۴	۰/۶۶	۰/۷۸
۷۸	۱۲	قطر	۰/۷۱۵	۰/۶۱	۰/۸۲	۰/۷۱
۸۱	۱۳	قرقیزستان	۰/۶۹۸	۰/۶۲	۰/۶۶	۰/۷۹
۸۳	۱۴	آذربایجان	۰/۶۹	۰/۶۱	۰/۶۸	۰/۷۹
۹۱	۱۵	ایران	۰/۶۴۳	۰/۴۱۹۶	۰/۷۳	۰/۷۸
۱۰۰	۱۶	اردن	۰/۶۱	۰/۶۶	۰/۴۷	۰/۶۹۷
۱۰۳	۱۷	مصر	۰/۵۹	۰/۵۷	۰/۵۶	۰/۶۴
۱۲۲	۱۸	لبنان	۰/۵۳	۰/۴۳	۰/۴۹	۰/۶۷
۱۲۹	۱۹	تاجیکستان	۰/۵۰	۰/۴	۰/۳۸	۰/۷۴
۱۳۷	۲۰	ترکمنستان	۰/۴۸	۰/۳	۰/۳۶	۰/۷۹
۱۴۶	۲۱	عراق	۰/۴۴	۰/۲۱	۰/۵۲	۰/۵۹
۱۵۰	۲۲	پاکستان	۰/۴۲	۰/۵۷	۰/۳۱	۰/۴
۱۵۶	۲۳	سوریه	۰/۳۹	۰/۳۱	۰/۳۶	۰/۵۰
۱۷۸	۲۴	یمن	۰/۳	۰/۳۴	۰/۱۷	۰/۳۶
۱۸۴	۲۵	افغانستان	۰/۲۷	۰/۲۸	۰/۱۹	۰/۳۵
-	۲۶	فلسطین	—	—	—	—

در سال ۲۰۲۰ امتیاز ایران در شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) ۶۵۹۳/ بوده است که در سال ۲۰۲۲ به ۶۴۳۳/ کاهش یافته و رتبه ایران در این بازه زمانی از ۸۹ به ۹۱ رسیده است. در بین کشورهای منطقه امارات متحده عربی از رتبه ۲۱ به ۱۳ ارتقا یافته است و همچنین عربستان که ۱۲ پله نسبت به سال ۲۰۲۰ ارتقا رتبه دارد. ترکیه نیز از رتبه ۵۳ به ۴۸ ارتقا یافته است.

نمودار ۲۳ - مقایسه شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) ایران با کشورهای منطقه سند چشم انداز در سال ۲۰۲۲

Source: www.Un.org

جدول ۱۷ - شاخص مشارکت الکترونیکی (EPI) کشورهای منطقه در سال ۲۰۲۲

رتبه جهانی	رتبه منطقه‌ای	کشور	مقدار شاخص EPI
۱۵	۱	قزاقستان	۰/۸۰۶۸
۱۸	۲	ترکیه	۰/۷۸۴۱
۱۸	۳	امارات متحده عربی	۰/۷۸۴۱
۳۷	۴	رژیم اشغالگر قدس	۰/۷۱۵۹
۴۳	۵	عربستان سعودی	۰/۶۹۳۲
۵۰	۶	عمان	۰/۶۵۹۱
۵۵	۷	ازبکستان	۰/۶۱۳۶
۶۴	۸	ارمنستان	۰/۵۷۹۲
۶۷	۹	کویت	۰/۵۴۶
۶۷	۱۰	اردن	۰/۵۴۵۵
۷۲	۱۱	گرجستان	۰/۵۴۳۱
۷۹	۱۲	قرقیزستان	۰/۵
۸۹	۱۳	بحرین	۰/۴۴۳۲
۹۵	۱۴	لبنان	۰/۳۹۷۷
۹۸	۱۵	آذربایجان	۰/۳۸۶۴
۱۰۱	۱۶	قطر	۰/۳۷۵
۱۰۶	۱۷	پاکستان	۰/۳۶۳۶
۱۰۷	۱۸	مصر	۰/۳۵۲
۱۳۵	۱۹	تاجیکستان	۰/۲۵
۱۵۳	۲۰	عراق	۰/۲۱۹۵
۱۶۳	۲۱	افغانستان	۰/۱۹۳۲
۱۶۳	۲۲	یمن	۰/۱۹۳۲
۱۶۷	۲۳	ایران	۰/۱۸۸
۱۸۰	۲۴	ترکمنستان	۰/۱۰۲۳
۱۸۵	۲۵	سوریه	۰/۰۶۸۲
—	۲۶	فلسطین	—

امتیاز ایران در شاخص مشارکت الکترونیک در سال ۲۰۲۲ برابر با ۰/۱۸۸ و در جایگاه بیست و سه کشورهای منطقه و پایین‌تر از کشورهای افغانستان و پاکستان قرار دارد.

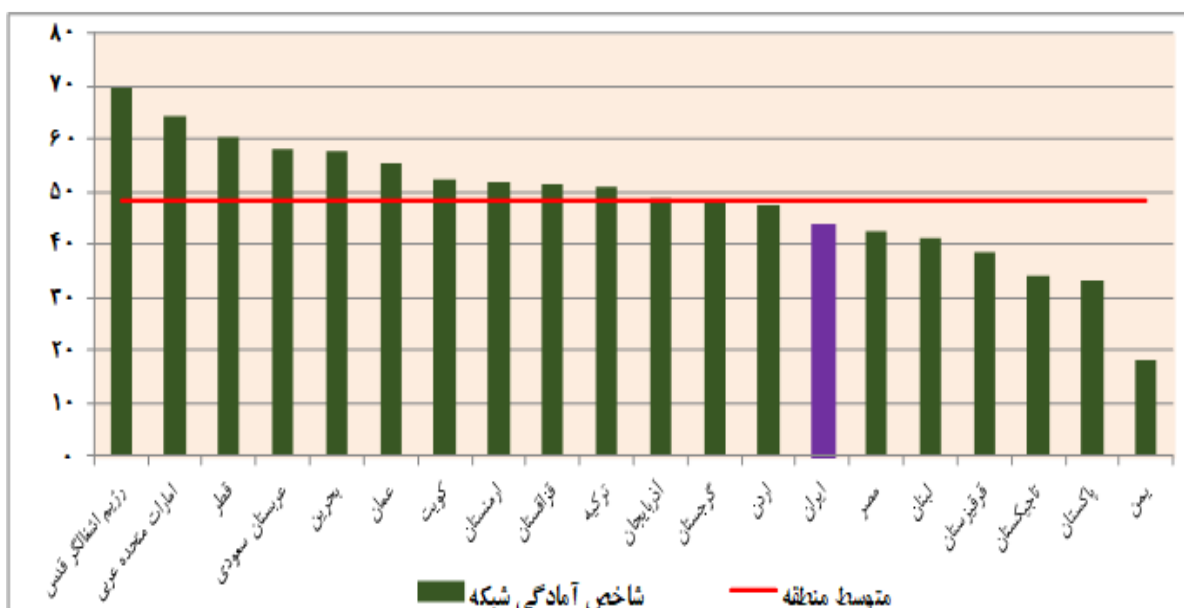
۳-۵- شاخص آمادگی شبکه در سال ۲۰۲۰ (NRI¹³)

جدول ۱۸ - مقایسه وضعیت ایران در شاخص آمادگی شبکه با منطقه و جهان

ردیف	عنوان شاخص	امتیاز شاخص	رتبه در منطقه (۲۰ کشور)	رتبه در جهان (۱۳۴ کشور)	متوسط شاخص منطقه	متوسط شاخص جهان	کشور اول جهان	کشور اول منطقه
	شاخص آمادگی شبکه	۴۳/۹	۱۴	۷۹	۴۸/۴	۴۹/۵	سوئد	رژیم اشغالگر قدس
۱	معیار فناوری	۳۱/۷	۱۶	۸۸	۴۰/۴	۴۲/۲	سوئیس	رژیم اشغالگر قدس
۲	معیار جامعه	۴۴/۷	۱۵	۷۶	۴۸/۳	۴۶/۵	دانمارک	امارات متحده عربی
۳	معیار حاکمیت	۵۵/۸	۱۰	۶۶	۵۴	۵۶/۹	نروژ	رژیم اشغالگر قدس
۴	معیار تأثیر	۴۳/۵	۱۶	۹۶	۵۰/۹	۵۲/۳	سنگاپور	رژیم اشغالگر قدس

سوئد برترین کشور در شاخص NRI می باشد و پس از آن کشورهای دانمارک، سنگاپور و هلند قرار دارند. از بین کشورهای منطقه سند چشم انداز، رژیم اشغالگر قدس با رتبه ۲۴ در بین ۲۵ کشور اول جهان قرار دارد. کشور ایران در رتبه ۷۹ جهان از میان ۱۳۴ کشور مورد مطالعه می باشد.

نمودار ۲۴ - مقایسه امتیاز شاخص آمادگی شبکه (NRI) ایران با کشورهای سند چشم انداز در سال ۲۰۲۰

Source: networkreadinessindex.org

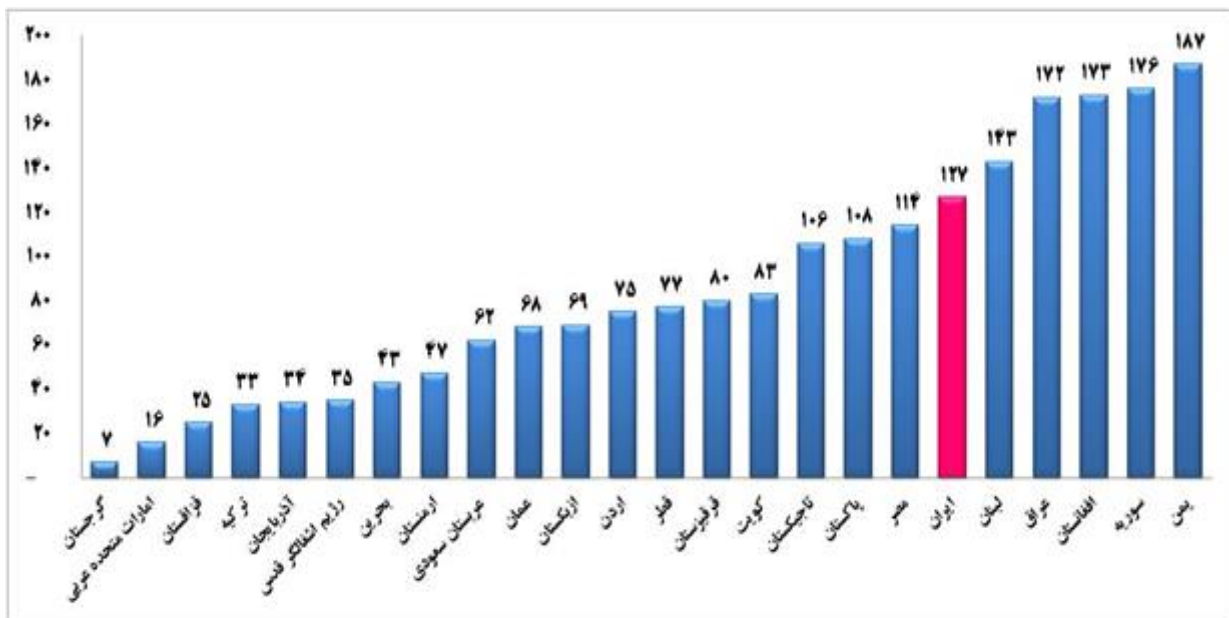
۳-۶- شاخص انجام کسب و کار بانک جهانی در سال ۲۰۲۰

جدول ۱۹ - شاخص انجام کسب و کار بانک جهانی کشورهای منطقه در سال ۲۰۲۰

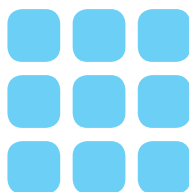
رتبه در جهان	رتبه در منطقه	رقم	کشور
۷	۱	۸۳/۷	گرجستان
۱۶	۲	۸۰/۹	امارات متحده عربی
۲۵	۳	۷۹/۶	قزاقستان
۳۳	۴	۷۶/۸	ترکیه
۳۴	۵	۷۶/۷	آذربایجان
۳۵	۶	۷۶/۷	رزیم اشغالر قدس
۴۳	۷	۷۶	بحرین
۴۷	۸	۷۴/۵	ارمنستان
۶۲	۹	۷۱/۶	عربستان سعودی
۶۸	۱۰	۷۰	عمان
۶۹	۱۱	۶۹/۶	ازبکستان
۷۵	۱۲	۶۹	اردن
۷۷	۱۳	۶۸/۷	قطر
۸۰	۱۴	۶۷/۸	قرقیزستان
۸۳	۱۵	۶۷/۴	کویت
۱۰۶	۱۶	۶۱/۳	تاجیکستان
۱۰۸	۱۷	۶۱	پاکستان
۱۱۴	۱۸	۶۰/۱	مصر
۱۲۷	۱۹	۵۸/۵	ایران
۱۴۳	۲۰	۵۴/۳	لبنان
۱۷۲	۲۱	۴۴/۷	عراق
۱۷۳	۲۲	۴۴/۱	افغانستان
۱۷۶	۲۳	۴۲	سوریه
۱۸۷	۲۴	۳۱/۸	یمن

نتایج شاخص انجام کسب و کار در سال ۲۰۱۹ بیانگر این نکته است که از بین ۲۴ کشور منطقه، کشور گرجستان با امتیاز ۸۳/۷ رتبه اول شاخص‌های انجام کسب‌وکار منطقه و رتبه ام جهان را به خود اختصاص داده است. ایران رتبه ۱۹ام منطقه را در شاخص انجام کسب‌وکار در سال ۲۰۲۰ با امتیاز ۵۸/۵ به خود اختصاص داده و عربستان سعودی، بیشترین ارتقای رتبه بر مبنای افزایش نمره کلی سهولت کسب‌وکار را داراست.

نمودار ۲۵ - رتبه شاخص کسب و کار ایران در مقایسه با کشورهای سند چشم انداز در سال ۲۰۲۰

Source: Doing Business database, 2020

- ۱- گزارش تحلیل جایگاه ایران در شاخص آمادگی شبکه در سال ۲۰۲۰ (NRI)
- ۲- گزارش نگاهی کوتاه به وضعیت ایران از منظر شاخص دولت الکترونیک (EGDI) سال ۲۰۲۲
- ۳- تحلیلی بر وضعیت ایران در گزارش شاخص انجام کسب و کار بانک جهانی (سال ۲۰۲۰)
- ۴- وضعیت شاخص‌های جهانی در ایران و مقایسه با کشورهای منطقه و جهان در سال ۲۰۱۸
- ۵- سالنامه شرکت ارتباطات زیرساخت سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰
- ۶- سالنامه آماری سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

واژه لاتین

معادل فارسی

Doing Business	انجام کسب و کار
Network Readiness Index	شاخص آمادگی شبکه
E-Participation Index	شاخص مشارکت الکترونیک
E-Government Development Index	شاخص توسعه دولت الکترونیک
ICT Development Index	شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات
International Telecommunication Union	اتحادیه جهانی مخابرات
Round-trip Time	زمان رفت و برگشت
Internet Protocol	پروتکل اینترنت
Internet Exchanged point	نقطه تبادل اینترنت

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی
دفتر بررسی های اقتصادی